

REAGANO POLITIKA

Patarėjo William Clark įtaka

Vytautas Meškauskas

Turbūt nė vieno JAV prezidento užsienio politika mum taip patiko, kaip dabartinio Ronald Reagan'o. Nors jo rankos surištos kitų veiksmų, kaip kongreso ar viešosios nuomonės, pageidaujančios taikos bet kokiom sąlygom, tačiau jis bent neslepia savo nuomonės apie sovietus, kuri, mums atrodo, yra labai teisinga.

Už daugelį mums nepatinkančių JAV užsienio politikos ėjimų mes paprastai esame linke kaltinti Valstybės Departamentą. Net ir paties Reagano Valstybės Sekretoriai - buvęs Haig jr. ir dabartinis Shultz - stengėsi 'suminkštinti' Reagano asmeniškai užimtas pozicijas: pirmasis nepatarė imtis sankcijų prieš europiečius dėl dujotiekio iš Sibiro tęsimo, antrasis rekomendavo jas atšaukti.

Jau po antrojo pasaulinio karo buvo pastebėta, kad užsienio politikai negali vadovauti vien tik Valstybės Departamentas. Ir kitos žinybos, kaip Gynybos, Prekybos ir net Iždo turi reikalų, kurie nesibaigia su JAV sienomis. Kad leisti prezidentui išgirsti ir kitas nuomones, buvo suorganizuota Valstybės Saugumo Taryba (National Security Council) iš atskirų d-tų Sekretorių, mūsiškai tarient - ministerių, CIA direktoriaus, jungtinių kariuomenės štabų pirmininkų. Ją tvarkęs Prezidento Saugumo Patarėjas dėl to dažnai turi daugiau galios kaip Valstybės Sekretorius; atsiminkime tik Kissingerį Nixonui prezidentaujant, ir Brzezinskį Carteriui. Iš tikro prezidentas paprastai yra taip užimtas, kad neturi laiko įsigilinti į vieną ar kitą problemą, nors jam paliekamas paskutinis žodis. Saugumo Patarėjo vaidmuo, kuris turi jam pateikti visų žinybų pažiūras, pasidaro labai svarbus. Haigas, kuris norėjo būti prezidento vikaru - įgalotiniu užs. reikalų srityje, dėl to turėjo pasitraukti.

Reagano dabartinis Saugumo Patarėjas yra William Patrick Clark, 52 m. amžiaus, senas Reagano bendradarbis ir patikėtinis. Jis yra tokių pat pažiūrų kaip prezidentas, tačiau užsienio reikaluose, galima sakyti, naujokas. Jo senelis buvo 'laukinių vakarų' šerifas, kurio sūnus jau buvo gana pasiturintis, tačiau jaunas Williams, studijuodamas dabar garsiam Stanfordo universitete, pats užsidirbdavo. Į universitetą jis buvo priimtas ne tiek dėl palinkimo į studijas, kiek dėl aukštesnėje mokykloje pasižymėjimo futbole. Stanfordas jam nepatiko ir,

nežinodamas kas jį traukia, vienus metus net praleido vienuolių augstinių noviciate, kur jam imponavo draudimas kalbėti. Po metų grįžo į Stanfordą, kur buvo paklaustas, kodėl jam nepasilikti žemės ūkyje (jo tėvai turėjo 'ranch'). Palikęs Stanfordą jis stojo į jėzuitų universitetą Santa Clara mieste, bet negavęs iš ten diplomo stojo į Los Angeles Loyolos universiteto teisių fakultetą. Po metų buvo pašauktas kariuomenėn ir dvejus metus buvo Vokietijoje, kur tarnavo kaip armijos kontražvalgybos agentas. Čia jis vedė pabėgėlę iš Čekoslovakijos Joan Brauner. Grįžęs iš kariuomenės dirbo draudimo įstaigoje ir kartu vakarais toliau studijavo teisę. Tai jam nelabai sekėsi ir jam buvo patarta pasieškoti kitos profesijos. Clarkas tačiau užsispyrė ir neturėdamas universiteto diplomo iš laikė egzaminus būti advokatu ir buvo priimtas į California Bar Assn.

Kaip Reaganas, Clarkas buvo demokratas, nusivylęs per dideliu valdžios aparato augimu. 1964 m. Clarkas įsijungė į senatoriaus Goldwaterio priešrinkiminę kampaniją. 1966 metais jis vadovavo Reagano priešrinkiminei akcijai Venture apskrityje. Po rinkimų Clarkas buvo pakviestas Reagano, su kuriuo asmeniškai buvo susitikęs labai trumpai, į Sacramento - gubernatoriaus kabinetą. Čia Clarkas buvo ryšininku su kitom Californijos valstijos žinybom, referuodamas jų reikalus Reaganui. Jis čia įvedė vadinamą 'minimemo', reikalaudamas, kad problema ar sumanymas Reaganui būtų išdėstytas viename puslapyje.

Po 1969 m. Reaganas Clarką pradėjo skirti teisėjo pareigoms, kas sukėlė diplomuotų teisininkų pasipiktinimą. Ypačiai kritikos susilaukė paskutinis paskyrimas į Aukščiausią Californijos Teismą. (Tarp kitko Clarkas, kuris šiandien dar mėgsta būti tituluojamas 'judge', atsisako priimti universitetų siūlomus garbės titulus.)

Kilus 1980 m. rinkiminės kampanijos metu kivičams tarp Reagano patarėjų, Nancy Reaganienė prašė Clarką palikti teisėjo pareigas ir pereiti į rinkiminį štabą. Clarkas atsisakė, bet po rinkimų priėmė Reagano pasiūlymą būti 'jo ausimis ir akimis' Valstybės Departamente.

1981 m. Clarko apklausinėjimas senato užs. komisijos prieš patvirtinant jį Valstybės (Nukelta į 2 psl.)

Thomas Brazaitis, The Plain Dealer biuro Washingtone viršininkas, savo įstaigoje.

M. Žitkaus nuotr.

"Tai mano tėvų pavardė. Ji man reiškia mano kilmę ir mano šaknis"

Pokalbis su žurnalistu Thomu Brazaičiu

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Prieš porą savaitių Clevelando didžiajame dienraštyje "The Plain Dealer" pasirodė serija straipsnių, kuriuose įžvalgiai ir išmąstytai buvo aprašoma "Sovietinė Odisėja" — tai ilgos kelionės išpūdžiai, keliaujant po Sovietų Sąjungą nuo Sibiro iki ... Lietuvos. Tų straipsnių autorius yra ilgametis to dienraščio tarnautojas ir dabartinis The Plain Dealer biuro Washingtone viršininkas Thomas Brazaitis. Tai talentingas, jaunas lietuvių kilmės žurnalistas, a. a. kompozitoriaus Vinco Greičiaus ir Stasės Vaišnoraitės-Greičienės, dainininkės, vaikaitis, Reginos Brazaitienės, Dievo Motinos parapijos Clevelande vargonininkės sūnus.

"Sovietinės Odisėjos" autorius per keletą dienraščio numerių nupasakojo savo kelionės išpūdžius, įžvalgiai perleisdamas juos per savo kritišką prizmę, rasdamas kontaktą su pavieniais asmenimis ir greitai susiorientuodamas propagandinio vaidinimo scenarijuje. Kai viename kolchoze jis buvo pakviestas į vaites "tipingo darbininko" namuose su kristalo stiklais, sidabru ir kandeliabromis, nuo jo aštrių akių nepaspruko "darbininko" slaptas susidomėjimas akimis

su jį lydėjusiais pareigūnais. "Ar viskas gerai padaryta" — jo žvilgsnis klausė, ieškant pritirimo.

Brazaičio straipsniai buvo įvairaus turinio. Šalia pasakojimo, jis vedė "reporterio bloknotą", kuriame žymėjo sovietinio gyvenimo paradoksus. Savo šmaikščia plunksna jis piešė disidentų ir "refuznikų" portretus, pokalbių nuotrupas. Savo palydovui ir vertėjui, paskirtam jį lydėti per visą kelionę, Brazaitis skyrė atskirą straipsnį, kuriame išryškėjo drausmingo komunisto charakteris. Viktoras Tagašovas nebuvo šiltas ir malonus bendrakeleivis, tik paklusnus, pareigingas komunistas, kuris nuo savo svečio neslėpė savo nedraugiškų jausmų, ir mieliau būtų tą laiką praleidęs žvejodamas.

Brazaičio dėka žodis "Lithuania" pasirodė įtakingo dienraščio pirmame puslapyje stambiomis raidėmis — trečiadienio, liepos 27 dienos numeryje. Viešojo spauda iš viso vengia minėti Pabaltijo valstybių vardus. Eilinis amerikietis jau susipažįsta su Čadu, Ghana ir Libija ar Kuwait, bet Lietuvos vardo dešimtmečiais niekas negirdi ir nemato viešumoje. Ir Kudirkos tragiškas pabėgimas iš pradžių buvo komentuo-

jamas kaip "sovietų jūreivio" šuolis į laisvę, lyg Sovietija gali asmeniui tapti tautybe. Todėl tokia antraštė metasi į akis savo nepaprastumu.

"Lietuva duoda gerą istorijos pervertinimo pamoką" — yra pilna straipsnio antraštė. Toliau jis tęsiamas laikraščio viduryje per kelias ilgas skiltis, ir jame prasiskverbia autoriaus prabočių kraujo balsas: "Tai Lietuva, mano prabočių žemė, kurioje aš gavau savo pirmą suklaidintos istorijos pamoką. Lietuvoje aš patyriau, kaip istorija yra perrašoma, kad būtų pateisinta dabartis..." Toliau jis prisipažįsta, kad toji kelionė buvo jo paties savita "šaknų ieškojimo" versija. "Aš sugėriau kiekvieną vaizdą ir garsą, užpildydamas savo bloknotą ekstažiškais prabėgančių vaizdų aprašymais"...

Žavėjauosi Brazaičio stiliumi ir jo sugebėjimu matyti tai, kas nebuvo rodoma, atspėti tai, kas buvo giliai slepiama. Todėl nesišėbiu, kad atostogų metu, Dirvos redaktoriaus paskatinta, nutariau pasukti Washingtono link ir susitikti su Thomu Brazaičiu jo būstinėje. Turėdama jo tiesioginį telefoną, neturėjau sunkumų su juo susisiekti.

(Nukelta į 4 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Dar apie Clarką. - Kodėl Izraelis gauna daugiau negu administracija rekomenduoja? - Barbie byla.

Jau parašius str. apie prezidento Saugumo patarėją Clarką, pasirodė tuo reikalu daugiau komentarų. Londoniškis The Economist tarp kitko pastebėjo:

„... Shultz patyrė keletą pralaimėjimų kovoje dėl įtakos prezidentui. Clarkas vaidina didesnę rolę derybose dėl apsiginklavimo su rusais, sudaręs tam reikalui specialią komisiją jam pačiam pirmininkaujant. Shultzui taip pat nepasisekė prarasti savo kandidato į specialaus ambasadoriaus Vid. Rytams postą. Jis pageidavo Donald Rumsfeldo, Fordo Gynybos Sekretoriaus, vietoje pasitraukusio Habibo, bet ta vieta atiteko Clarko padėjėjui Rober McFarlane...“

„... Tai kalba už Clarko įtakos didėjimą Shultz saskaiton kas galėtų rūpėti tik Washingtono politinės scenos stebėtojams, išskyrus vieną dalyką: Clarkas gali greitai mokytis, tačiau jo patyrimas užsienio politikoje ribojasi tik dviem su puse metų. Jis neatsinešė jokių akademinų ar intelektualinių kvalifikacijų. Jo santykiai su Reaganu be abejo pakėlė Saugumo Tarybos valdininkų moralę, bet nepažadino lūkesčių... juo labiau, kad McFarlane išvažiavęs (į Vid. Rytus) neteko jo sugebėjimų ir patyrimo...“

New York Times kolumnistas James Reston rašo, kad Nixonas ir Carteris davė tą (Saugumo patarėjo) vietą Kissingeriui ar Brzezinskiui ne dėl to, kad juos gerai pažintų, bet todėl, kad pageidavo talkos tokių asmenų, kurie daugiau žinotų už juos pačius apie tarp tautinės politikos plonybes.

Prezidentas Reaganas turėjo kitokią idėją. Jis paskyrė teisėją Clarką ne dėl jo žinių ar objektyvumo, bet dėl jo lojalumo. Sia prasme Clarkas jam labai gerai patarnauja.

Kolumnistas mano, kad Clarkas nenori paveržti iš Shultz užsienio politikos kontrolės. Jis respektuoja ir mėgsta Shultzą, ir žino, kad po Haigo pasitraukimo dar Shultz išėjimas sukeltų neramumo ne tik kongrese, bet ir NATO sąjungoje. Ypač prezidentinių rinkimų proga.

Tuo atveju, jei prezidentas - norėdamas paneigti spaudos spekuliacijas, jog jis nevadovauja JAV užs. politikai - užsiima be kongreso ar net Valsybės Sekretoriaus žinios pasiūsti laivyną ir kariuomenę demonstraciniams manevrams prie Nikaragvos krantų, Clarkas, žinoma, tam pritars. Bet tuo pritarimu Clarkas ne tik jam nepadės, bet gali pademonstruoti prezidento silpnumą užs. politikoje, nes tai būtų lyg aklas vestų akla.

Taip, atrodo, buvo ir Chado atveju. Prancūzijos prezidentas Mitterrand, pasikalbė-

jime su paryžiškiu Le Monde, skundėsi dėl Amerikos karščių - vimosi toje byloje ir spaudimo į Prancūziją.

Atrodo, kad Izraelio užsienio ir krašto apsaugos ministrų Shamir ir Arens vizitas Washington, vietoje atsiskiusio čia atvažiuoti Bino, pataisė JAV-Izraelio santykius (kas, tarp kitko, pablogino McFarlane misijos šansus kaip nors surasti kokią išeitį iš Libano balos). The Economist ta proga rašo, jog ir didžiausių santykių įtempimo momentu nebuvo bandoma Izraelį ekonomiškai paspausti. 1983 metų biudžete Izraeliui numatyta 2.4 bilijonų dolerių, iš kurių tik 850 milijonų yra paskola, o kitkas dovana kariniams ir civiliams reikalingams. Izraelis dabar prašo dovanos suma padidinti bent 50%. GAO (go vernment's general accounting office), kuri kongresui prižiūri išlaidų sunaudojimą, priėjo išvados, kad tiek daug pinigų Izraeliui nereikia, nebent jis ruoštųsi naujam karui su arabais. Izraelis nori pašalpos naujam naikintuvui 'Laviv' išvystyti, kuris kaštuotų po 15.5 milijonus už vieną. Pagal GAO apskaičiavimą, panašūs amerikiečių lėktuvai atsieina 25% mažiau.

Komentuoja The Economist: 'Nėra jokio ženklo, kad kongresas skaitytųsi su GAO raportu. Jo senas nusistatymas nedaryti jokių sunkumų Izraeliui yra kilęs ne iš Amerikos moralinio išpareigojimo žydų valstybei, ar noro išlaikyti ją kaip stabilę demokratiją tarnaujančią stabdžiu sovietų įtakai Vid. Rytuose. Neprieštaraujama dėl to, kad tai nebūtų gudri politika.'

Savaitraštis nurodo, kad apie 6 milijonai JAV piliečių yra žydai, kurie turi per 30 politinės akcijos komitetų, kurie sukėlė milijoną dolerių palankiems kandidatams. Kai respublikonų atstovas Paul Findley iš Illinois norėjo didesnės lygybės tarp žydų ir arabų, jis per 1982 m. rinkimus pralaimėjo nežinomam demokratui, kurį žydų akcijos komitetai parėmė 100,000 dolerių.

Oficialus raportas dėl Lyono gestapo viršininko Klaus Barbie tarnybos JAV žvalgy-

bai aiškina, kad jis buvo priimtas žvalgybos tarnybon nežinant jo nusikaltimų prieš žmoniškumą, dėl kurių jis dabar bus teisiamas Prancūzijoje, o kova su partizanais yra laikoma normaliu karo veiksmu. Kai prancūzai pareikalavo jo išdavimo, amerikiečių karinė žvalgyba atsakė, kad jo Vokietijoje nėra ir padėjo jam persikelti į Pietų Ameriką. Dėl to JAV dabar Prancūzijos atsiprašė. Pareigūnai, dėl melavimo aukštesnėm valdžios instancijom, nebegali būti traukiami atsakomybėn dėl įsitenėjimo.

Buvęs tiesioginis Barbie viršininkas Stuttgarte, JAV ats. pulk. Kolbe pareiškė per televiziją, kad Barbie patyrimas špionaže amerikiečiams buvo labai reikalingas, nes patys amerikiečiai tokiam darbui pasiruošusių žmonių, prasidėjus šaltajam karui, visai neturėjo. Jis nebuvo išduotas Prancūzijai dėl to, kad bijota, jog jis išduos jo vadovautą šnipų tinklą prancūzų žvalgybai, kuri tada buvo infiltruota sovietų agentų.

Reagano politika...

(Atkelta iš 1 psl.)

Sekretoriaus pavaduotojo poste nebuvo labai sėkmingas. Komisijos pirmininkas Charles Percy vėliau net sakė, kad ateityje komisija negalėsianti svarstyti kandidatūrą tokio žmogaus, kuris pats prisipažino nežinąs apie tą sritį, kurion skiriamas dirbti.

Nepaisant to, Clarkas greitai užsitarnavo pagarbą tarp visų tų, su kuriais jam reikėjo dirbti. Ypatingai jam sekėsi pradžioje laviruoti tarp karšto Haigo ir prezidento. Reaganui atleidus Saugumo Patarėją Richard V. Allen, Clarko paskyrimas jo vieton buvo visų sveikinamas. Prezidentas buvo reikalingas žmogaus su dideliais administraciniais gabumais ir tokio, kuriuo galėtų visiškai pasitikėti. Iš pradžių Clarkas laikėsi užkulisyje bet su Haigo atleidimu, prie kurio jis prisidėjo, jis tapo daugiau pastebimu. Nors jis turėtų prezidentui tik referuoti atskirų žinybų pasiūlymus ir pageidavimus, tačiau iš tikro jo įtaka į prezidento galutiną

Iš kitos pusės

Kaip gimsta mitai... Vytautas Vardys PLB seime kalbėjo apie Lietuvos istorijos tėkmę: sovietinį laikotarpį. Dėl to laikotarpio nenoriu ginčytis, tačiau profesoriaus įvadas nesusitiko su tuo vaizdu iš Lietuvos, kurį dar turiu savo atmintyje. Gal gerai, kad senoji karta retėja — jai nereikia piktintis ar juoktis iš jaunesnių, kurie savo nuomonę susidarė ne iš asmeniškų patyrimų, bet dažnai 'pagražintų' raštų skaitymo. Pvz. Vardys teigia:

"Prieš 50 metų geografai profesorius Kazys Pakštas iškėlė idėją, kad Lietuvą, bent nemažą jos dalį, reikia perkelti į Centrinę Ameriką, kolonizuojant britų valdomą Hondurą. Pakšto siūlymas buvo vadinamas donkichotišku (? — vm) ir iš tikro buvo nerealus."

Jei gerai atsimenu, prieš kiek laiko tariamu Pakšto ateities numatymu džiaugėsi ir Mykolas Drunga VIENYBĖS angliškoje dalyje.

Iš tikro istorija buvo paprastesnė ir daug liūdnesnė. Neturėdami didesnės pramonės nei kapitalų jai išvystyti, Lietuvos miestai negalėjo darbais aprūpinti vis augantį kaimo ir savo pačių prieauglį. Tokioje būklėje emigracija buvo, deja, būtina. Gal problema lengviau spręstųsi, jei JAV nebūtų uždariusios savo vartų, o be to ir čia siautė nedarbas. Kiek praviros durys buvo tik į lotynų Ameriką, kur iš N. Lietuvos iškeliavo apie 50,000 žmonių, ir kai kurias kolonijas, kurias K. Pakštas, nors opozicijos žmogus, valdžios lėšomis aplankė. Galutinam rezultate, gal ir gerai, kad Pakštas nerado vietos emigracijai kompaktine mase. Ką mūsų tautiečiai šiandien darytų Angoloje, Mozambike ar nepriklausomybę gyvusiam Hondure? Kaip paprastai pas mus, kiekviena idėja, net iš pliko vargo kilusi, yra gražinama — vietos emigrantam buvo jieskoma norint sukurti 'atsarginę Lietuvą'. (vm)

sprendimą vis daugiau ryškėja.

Clarkas turi 40 pavaldinių štabą, kurie visi yra jam labai lojalūs. Dauguma jų turėjo atsakingas pareigas ginkluotose pajėgose. Finansiniai jis nėra suinteresuotas savo tarnyba. Jis turi 880 akrų ūkį Kalifornijoje ir kitokios nuosavybės. Augina 5 vaikus, sekmadieniais eina į bažnyčią, bet pasirenka tokią, kur mišios laikomos lotyniškai - pranešė nesenai N.Y. Times, paskyręs jam pagrindinį straipsnį rugp. 14 dienos magazine.

Turėdamas nemažai įtakos prezidento sprendimus, Clarkas paprastai atstovauja konservatyvią pažiūrą. Jis manas

kad užsienio politikoje prezidentas turėtų laikytis griežtai, jis padaręs pakankamai kompromisų vidaus politikoje. Čia Clarkas susiduria su nemažu pasipriešinimu iš kongreso ir spaudos pusės. Girdi, grąšinimas karinėmis pajėgom, kaip prie Nikaragvos sienų ar kitur, šiais laikais jau neatneša norimo efekto.

Rinkimams artėjant, prezidentui vis daugiau ir daugiau reikės ginti savo užsienio politiką, tada viešumoje daugiau pamatysime ir Clarką. Newsweek pereinęs savaitės pranešimas, kad dėl Clarko pasitraukimo Valstybės Sekretorius Shultz, buvo paties V. Sekretoriaus tuojau paneigtas.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSIUKITE — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

IŠEIVIJOS LIETUVA PENNSYLVANIJOS KALNUOSE

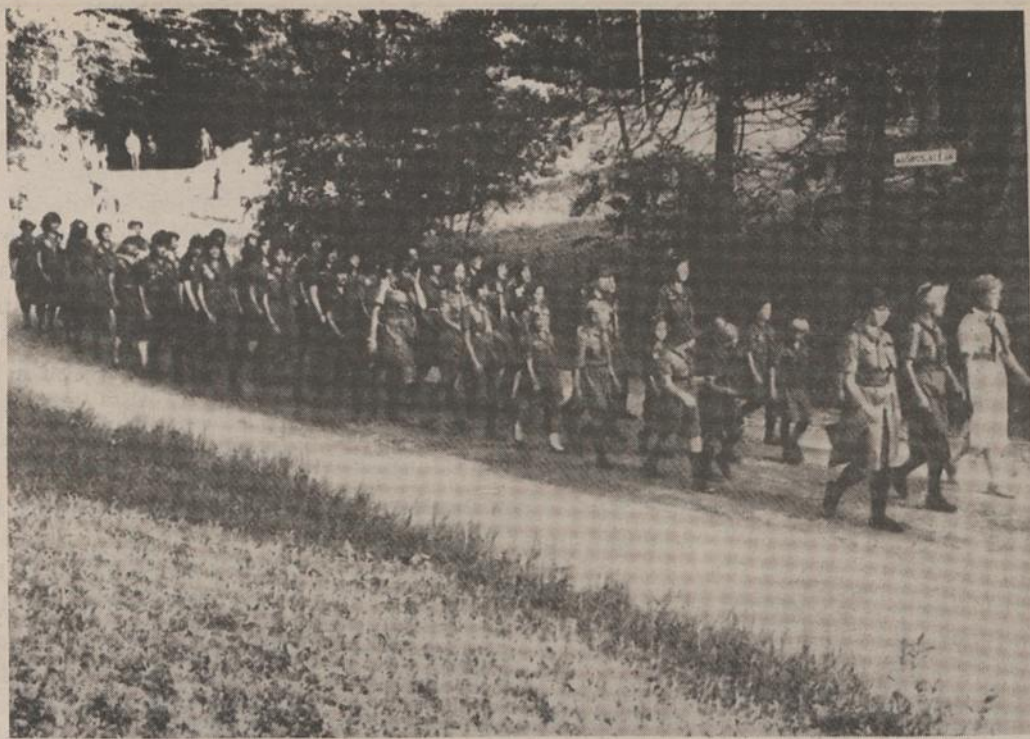
Kai skaitai įvairius ideolo-
giniuose leidiniuose padrikai
išmėtytus išeivijos lietuvių is-
torijos metmenis, isitikini, kad
praėjusio šimtmečio pabaigoje
ir šio šimtmečio pradžioje išeiv-
ijos gyvoji Lietuva buvo rytinės
Pennsylvanijos kalnuose ir
kloniuose, kur kūrėsi pirmosios
Lietuvių parapijos, buvo
leidžiami pirmieji lietuviški
laikraščiai, knygos, gimė pir-
mieji angliakasių orkestrai,
chorai, teatro spektakliai ir,
kaip grybai po lietaus, dygo
lietuvių karčiamos, parduotuvės,
nedidelės verslo įmonės ir t.t.
Tačiau didžioji dalis tuometinės
išeivijos sūriu prakaitu
pelnėsi sau duoną anglies
kasyklose, kurių dabarties die-
nomis tik gaudūs likučiai be-
likę.

Sunku tiesiog itikėti, kad
- daugiau negu šimtui metų
praėjus nuo emigracijos iš Lie-
tuvos į JAV pradžios - tose apy-
linkėse į Lietuvių dienas dar
susiburia per 10,000 lietuvių
kilmės žmonių, kad jie didžiųjų
lietuvių švenčių proga savo
istorinėse bažnyčiose dar
moka melstis bei giedoti ir lie-
tuviškai. Tame, dabar jau to-
limu užkampiu likusiame ra-
jone, kuriame po II pas. karo
naujieji lietuviai beveik neap-
sisitojo.

S. m. rugpiūčio 13-14 die-
nomis, įvairiais greitkeliais
bei keliais, į senąją Pennsylvani-
jos angliakasių Lietuvą, esant
nepaprastai gražiam orui, vėl
plaukė tūkstančiai tų kurie
jaučiasi esą lietuviais. Jie
plaukė iš trylikos (ar daugiau)
tų apylinkių istoriškai
lietuviškų parapijų; kiti atva-
žiavo iš New Yorko, Washing-
tono, Rochesterio, Philadelphi-
jos, Baltimorės, Bostono, Cle-
velando ir kitur, į tą kalnų ap-
suptą ir jų tarpeklių išraižytą
Pennsylvanijos kampelį, ku-
riame buvo pradėta išeivijos
lietuvių visuomeninės, kultū-
rinės bei socialinės veiklos is-
torija, vėliau tą krivulę perda-
vusi Chicagai, New Yorkui,
Clevelandui ir kitiems didie-
siems dabarties dienų lietu-
viškos veiklos židiniams.

69-toji Pennsylvanijos lietu-
vių diena vyko nepaprastai
saulėtoje padangėje. Grįžtant
į išeivijos lietuvių istoriją ten-
ka prisiminti, kad Pennsylvani-
jos Lietuvių dienos buvo pra-
dėtos rengti 1914 metais ir jų
pradininkai buvo tenykščiai

klebonai: kun. Vincentas Dar-
gis ir kun. Pranas Augustaitis,
vėliau grįžęs į nepriklausomą
Lietuvą, metęs kunigystę, ta-
pęs Kauno universiteto profes-
orium ir -- kairiųjų pažiūrų
žmogum. Tačiau I pas. karo
metu jų mesta sėkla prigijo ir
iki šių dienų toji Lietuvių die-
na liko to rajono lietuvių kil-
mės amerikiečių pasididžiavi-
mo ir savo protėvių kraujo de-
monstravimo diena. Beveik
septyneriems dešimtmečiams
praėjus nuo Lietuvių dienų
pradžios, ir pirmajai imigran-
tų kartai bei jų vaikams jau il-
sintis tenykštėse kalnų ar ant-
kalnių kapinėse, o III, IV ar
V kartai pajutus, kad jų gyslo-
se dar esama lietuviško krau-
jo, ši šventė yra natūraliai gy-
va. Todėl nenuostabu, kad ir
šiemet, į 69-tąją Pensylvanijos
Lietuvių dieną, tradiciniame
Lakewood parke susirinko per
10,000 minia. Tiesa, ten nuo
estrados neskambėjo jaudinan-
čios prakalbos lietuvių kalba,
net ir vietos amerikiečiai poli-
tikieriai nepažadėjo greitai iš-
laisvinti Lietuvos; gal mažai
kas suprato ir klebono kun. M
Jarašūno lietuviškai perskaity-
tą invokaciją, tačiau jautėsi ir
matėsi kažkokia stebuklinga
galia, kad mes dar šį tą turi-
me bendro su lietuviais. Tai
ypač ryškiai buvo pastebima
dešimttūkstantinėje minioje iš
dėvimų kepuraičių, numegztų
geltona-žalia-raudona spal-
vomis, iš įvairių įrašų marški-
nėliuose: 'Kiss me, I am Li-
thuanian', 'Lithuanian Pow-
er' ir t.t. Taip V. Dargio ir P.
Augustaičio prieš 69 metus sė-
ta lietuviška sėkla, nors ir ki-
tokiais niuansais, atsispindėjo
ir 1983 metų Pennsylvanijos
Lietuvių dienoje.

V. s. S. Miknaitis, sega Geležinio Vilko ordiną v. s. V. Varnui.
J. Tamulaičio nuotr.

Skautės žygiuoja į parado aikštę.

L. Tamošaičio nuotr.

Keturios dienos Jubiliejinėje skautų stovykloje

Lietuvių Skautų Sąjun-
gos Tarybos pirmininko v.
s. fil. Sigito Miknaičio pa-
kviestas svečiavausi 1983
metų Jubiliejinėje skautų
stovykloje "Aušra". Šis
kvietimas man, kaip JAV
Lietuvių Bendruomenės pir-
mininkui buvo labai malo-
nus, nes skautų eilėse pralei-
dau linksniausias jaunystės
dienas. Buvo įdomu stebėti
dabartinį stovyklavimo būdą
ir palyginti su skautavi-
mu laisvoje Lietuvoje. Es-
mėje niekas nepasikeitė.
Tik išeivijoje daugiau dė-
mesio kreipiamą į tautišku-
mo auklėjimą ir rūpesčius
apie Lietuvą, ką mes Lie-
tuvijoje gyvendami priėmė-
me kaip savaime suprantamą
dalyką. Įdomu ir tas,
kad dabar stovyklinis vado-
vavimas eiliniuose užsiėmi-
muose ir laužų pravedimo
programose žymiai daugiau
pasireiškia jaunesnieji vado-
vai. Kalbant apie vado-
vus, tai jų skautijos vado-
vybė prisaugino tikrai pa-
sigėrėtiną būrį. Pastebėta

Okai iš Rochesterio atvyku-
si J. Reginienės vadovaujama
tautinių šokių grupė 'Lazdynas',
šalia vietinio 'Zarijos' cho-
ro ir jaunuolių grupių, jau pro-
fesionališkai atliko tautinių šo-
kių programą, pasididžiavi-
mas III, IV ir V pirmųjų lietu-
vių imigrantų provaikaičių šir-
dyse dar labiau pakilo: 'Kiss
me, I am Lithuanian'!

ir tai, kad užsiėmimuose ir
laužų pravedimuose, bei
programoje ir dainose tik
lietuvių kalba.

"Aušros" stovykla buvo
įrengta apie 40 mylių į
šiaurę nuo Toronto. Gražus
700 akrų kalvelių plotas ap-
augęs medžiais ir tuo metu
buvo nutiestu palapinių
miestu. Skautės susitvarkė
atskiris rajonais ir tun-
tais, o skautai buvo išskirs-
tyti pagal patyrimą: vilkiu-
kai, skautai, prityrę skau-
tai ir skautai vyčiai. Buvo
dar gražus būrys skautų
akademikų.

Jubiliejiniam parade prieš
vėliavų nuleidimą su dai-
nom ir skautiškom unifor-
mom atžygiavo virš 800
skautų-čių. Įdomiu sutapi-
mo dalyvavo veik po lygiai
sesių ir brolių. Tai buvo ne
tik pasigerėtinasis, bet ir
jaudinantis momentas ma-
tant tokį didelį ir tvarkingą
sąmoningų jaunų lietuvių
būrį. Vien tas rodo, kad iš-
eivijos lietuviai dar ilgai iš-
liks sąmoningais mūsų tau-
tos palikuonys. Šis faktas
be abejo pasieks okupuotos
Lietuvos pareigūnus ir jie
supras, kad jų pastangos
mus suskaldyti ir nutautinti
tebėra bergždžios.

Netenka aiškinti, kad
skautija yra viena iš stip-
riausių tautiško ir pilnu-
tinio jauno žmogaus auklė-
jimo institucija. Skautų
ideologija ir jos praktiškas
priėjimas prie jauno žmo-
gaus su masinėmis stovyk-
lomis bei praktiškais ir pa-
traukliais užsiėmimais yra
nepamainomos priemonės
jaunimo auklėjime.

"Aušros" stovykla šiemet
buvo jubiliejinė, nes pagal
v. s. fil. Miknaičio apibudi-
nimą joje siekiama:

1. Paminėti Lietuvos ne-
priklausomybės atstatymo
ir lietuvių skautų įkūrimo
sukaktis;
2. Suteikti progą skautiš-
kam jaunimui susitikti;
3. Skautiškoje stovykloje

uždegti jaunimą lietuviškos
skautybės dvasia ir padėti
įsigilinti į savo tautos ben-
drumenės, kultūros ir vi-
suomeniškus uždavinius;

4. Tęsti LSS tradicijas ir
perduoti jas jaunimui. Šių
uždavinių atsiekimui laiko-
masi skautiškos dvasios,
lietuvių skautybės idealų,
lietuviškųjų tradicijų ir vi-
sų seseriško-broliško bend-
radarbiavimo.

Panašių tikslų siekia ir
visa Lietuvių Bendruomenė
ir kitos joje esančios jau-
nimo organizacijos. Tuo jos
yra patys efektingiausi
veiksniai lietuviybės išlai-
kyme.

Todėl, mano supratimu,
organizuotoji Lietuvių Ben-
drumenė turėtų žymiai
daugiau dėmesio kreipti į
lietuviškąsias jaunimo or-
ganizacijas ir joms teikti
visokeriopą pagalbą. Taip,
deja, nėra. Pavyzdžiui pa-
imkime, kad ir šią šaunią
Jubiliejinę skautų stovyk-
lą. Joje stovyklaujantiems
skautams sudarytos labai
palankios finansinės sąly-
gos. Už visą aprūpinimą,
įskaitant ir puikų ir iki so-
ties maistą dienai vienam
asmeniui kainavo tik \$10.
Skirtumas, tiesa buvo gana
didelis, kuris buvo padeng-
tas iš pačių skautų vadovų
ir jiems prijauniančių as-
menų aukų. Seserijos išdas
dar turėjo padengti nese-
nai išleistos skaučių vado-
vei "Sese Budėk" išleidimo
išlaidas. Iš Lietuvių Ben-
drumenės išdo jos negavo
nė cento; gaudu, bet tai
yra faktas.

Iš kitos pusės tiek skau-
čių, tiek skautų vadovų at-
sinešimus į Lietuvių Ben-
drumenę yra labai šiltas.
Tą jutome Jubiliejinėje
stovykloje, tai juntame ir
kasdieniniam gyvenime: la-
bai daug skaučių ir skau-
tų vadovų yra įsijungę as-
meniniai į Lietuvių Ben-
drumenės organizacinį dar-
(Nukelta į 4 psl.)

Susitikimas su Thomu Brazaičiu

(Atkelta iš 1 psl.)

Mano maloniam nustebimui, Thomas Brazaitis su dideliu entuziazmu susitikimui pritarė.

Antradienis, rugpiūčio 2 dieną buvo karštas ir tvankus. Washingtono judėjimas slinko lėtai, tačiau man pavyko laiku prisistatyti National Press pastate. Iš anksto buvau Brazaičio įspėta, kad neišsigąsčiau, nes aplink einą dideli remonto darbai. Ir iš tikro — reikėjo perlipti per įrankių dėžes ir užtvartas, nes didžiulis pastatas buvo pačiame moderninimo ir padidinimo įkarštyje. Pasiekusi penktą aukštą, be vargo susiradau The Plain Dealer biurą. Mane pasitiko maloni sekretorė, klausdama, kokių reikalu atvykusi. Tuo tarpu laikrodžio sustojimo lygiai ties 11 val. Atsidarė kabineto durys ir pats Thomas Brazaitis išėjo pasitikti. Pasisveikinęs, pakvietė į savo kabinetą. Jo

rašomasis stalas buvo tvarkingas, o rašomoji mašinėlė uždengta. Pastebėjęs mano smalsų ir klausimą žvilgsnį, Thomas nusijuokė: "Nejaugi jūs manot, kad aš visada į įstaigą ateinu pasidabinęs trijų dalių kostiumu. Tai jūsų garbei". Pajutau, kad jam mano vizitas buvo malonus ir lauktas. Apsidairiusi įsitikinau, kad tai tipingas reporterio

darbo kambarys, kurio nuotaką gyvino gerai prižiūrimi ivazonai su dekoratyviniais augalais. Vienoje sienoje kabojo lipinukas su žodžiu "SVEIKAS". Toliau Ayatolos Khomeinį "portretą" puošė raudonos strėlės, susmaigstytos į jo apžėlusius skruostus ir nosį. Prezidento Reagano jaunystės fotografija iš vieno jo filmų su beždžionėle, įvairūs suvenyrai ir sagos, susmaigstytos biuletenių lentoje, o paties nuotrauka, padaryta Reagano inauguracijos metu ir Clevelando Indians Stadiono atvirukas sudarė visą jo kabineto dekoraciją, jei neskaityti būtinų raštinės reikmenų,

kaip telefono, bloknų ir rašymo priemonių.

Atvertusi blokną, pradėjau pokalbį, pareiškdamą savo pasigerėjimą jo straipsniais. "Ačiū, kad sakote man. Bet svarbiau būtų, kad apie tai žinotų mano viršininkai. Rašykite The Plain Dealer redaktoriui".

Thomas Brazaitis savo žurnalistinę karjerą pradėjo 1964 metais, baigęs John Carroll Universitetą beisbolo stipendijos pagalba. "Beisbolas yra mano didžiausia meilė, todėl ir čia matote Clevelando stadiono nuotrauką", pastebėjo jis. Brazaičiui geriausia patiko rašyti sporto įvykių reportažus. Keletą metų dirbęs kaip reporteris Clevelando priemiesčių laikraščiuose, kaip Scoop, East Cleveland Journal ir kituose, nuo 1971 metų perėjo į The Plain Dealer dienraštį. Netrukus buvo paaugštintas ir paskirtas nuolatinio miesto rotušės reporteriu, o nuo 1974 metų perkeltas į Washingtoną kaip biuro viršininkas. Thomo žmona yra profesionalė fotografė ir redaguoja žurnalą "Automotive News". Jaunutė dukra dar mokosi gimnazijoje, o vyresnysis 17 metų sūnus planuoja sekti tėvo pėdomis ir studijuoti žurnalizmą.

— Iš kur jūs turite tą amerikiečiams žurnalistams neįprastą įžvalgumą? — paklausiau Brazaičio. — Nedaug kas sugeba sovietiją taip matyti, kaip jūs.

— Turėjau progos pasimokyti, kaip reikia stebėti. Devyneri metai Washingtono neliko be pėdsakų. Ir čia yra "Potiomkino kaimas", Gyvenimas Washingtono lavina sugebėjimą intuityviai nujauti ir galvoti, nuolatos susitinkant su politikos atstovais, kurie visur ir visada turi užsidėję kaukę. Tenka klausyti mažiau, žvelgti ir žiūrėti giliau. Žodžiai yra tik užsimaskavimas, o kartais mažytės smulkmenos yra labai svarbios. Tai kaip Anderseno pasaka apie karaliaus drabužį. Ne visada galima plaukti pasroviui.

Paklausius, kas jam padarė stipriausią įspūdį Lietuvoje, Thomas negalvodamas atsakė:

— Girdėti lietuvių kalbos dominavimą — kad lietuviai yra dauguma ir kad lietuvių kalba yra vieša, visuotina gyventojų kalba. Bendras įspūdis nepaprastai geras — Vilniuje visi labai gerai apsirengę, tačiau Vilniaus aerodrome žmonės vengia maišytis ir bendrauti.

Čia jis papasakojo vieną anekdotišką įvykį, taip puikiai įsirikiuojantį į bendrą sovietinio gyvenimo paradoksų grandį. Brazaičiui te-

Stovyklos vadovai uždega jubiliejinį tortą.

KETURIOS DIENOS SKAUTŲ STOVYKLOJE

(Atkelta iš 3 psl.)

bą ir nei vienas didesnis parengimas neapseina be gausios jų talkos.

Susumuojant tenka pasakyti, kad keturios stovykloje praleistos dienos praėjo kaip viena. Kun. dr. Gaidos paskaita apie "Aušrą", Lietuvos pažinimo ir skautijos ir Lietuvos istorijos parodos gražiai puošė stovyklos patalpas.

Malonūs pokalbiai su stovyklos viršininku v. s. fil. Sigitu Miknaitiu, jo pavaduotoju v. s. Jonu Paroniu, bei kitais vadovais ir svečiais ilgam paliks nepamirštamą įspūdį.

Dr. Antanas Butkus

biai ir be jokių sunkumų.

Pokalbiui baigiantis, Thomas Brazaitis, papozavęs keletą nuotraukų, pakvietė į National Press klubą pietauti. Atsidūrę kitame aukšte, perlipę per kopėčias ir įrankius, įžengėme į tą garsų klubą, kuriame yra sprendžiama viešoji opinija ir kur susirenka didžiosios demokratinės spaudos galiūnai. Mandagūs kelnariai, puikus valgių sąrašas ir kokteiliai lydėjo mūsų tolimesnį pokalbį. Grįžtant dar prie buvimo Vilniuje, Thomas Brazaitis pabrėžė, kad gaila buvo taip trumpai tebūti tame sename, žaviame mieste. Paklaustas, ar po tokių atvirų ir nekomplimentingų kelionės įspūdžių aprašymo jis bus kada nors vėl pakviestas į Sovietų Sąjungą, Thomas nieko neatsakė, tik reikšmingai nusišypsojo. Negalėjau iš jo šypsenos suprasti, kaip jo atsakymą derėtų interpretuoti... Palieku tai ateičiai spręsti.

Rašydama šias eilutes prisiminiau mudviejų vieną pokalbį prieš keletą metų Clevelande, kurio metu aš jo paklausiau, kodėl jis ir spaudoje nekeičia savo lietuviškos pavardės. Neatsimenu jo atsakymo tiksliai, tik išliko viena pagrindinė mintis — "tai mano tėvų pavardė. Ji man reiškia mano kilmę ir mano šaknis". Manau, kad jo buvimas Lietuvoje tą jausmą dar giliau sustiprino, o už Lietuvos vardo garsinimą mes esame jam visi dėkingi.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

"Amber Holidays"

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

Rugsėjo 7	— \$1338.00	Spalio 5	— \$1229.00
Rugsėjo 19	— \$1143.00		(su Ryga)
Rugsėjo 26	— \$1110.00	Gruodžio 26	— \$1175.00
			(su Ryga)

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

Registracijos, informacijos reikalų
SKAMBINKITE

1-800-722-1300 (TOLL FREE)

Massachusetts ir Kanadoje 1-617-268-8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Įstaigai vadovauja:
ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms —
sutvarkome dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES.

MISSIONARIES needed ...

to bring the
Gospel to
their future

Join MARIANNHILL
as a priest or brother.

100 years in South
Africa, Zimbabwe,
Transkei. Missions
also in Papua New
Guinea & Brazil.

- Students accepted for college & theology
- Older or second career vocations invited

For more information contact:

MARIANHILL MISSIONARIES, Vocations Office,
23715 Ann Arbor Trail, Dearborn Heights,
MI 48127 (313) 561-6695

KŪRYBA IR MOKSLAS

Kai ateitis žvelgs į praeitį...

Spartacus

Siandien Lietuvos skaudžių jų lūžių dienos stovi dar tik už mūsų pečių ir dar esame jų dalyviai ir liudininkai. Mes dar gerai atsimeiname anų laikų gyvuosius ir mirusiuosius, draugus ir priešus ir dėl to kartais esame linke tą praeitį vertinti kiek šališkai: kai ką per griežtai smerkiame, kai ką per atlaidžiai pateisiname. Bet pabandykime išvaizduoti kaip mes atrodysime pro būsimųjų kartų akis, jeigu jos nebus kokios naujos propagandos užmursintos. Šį kartą vienu tokiu pavyzdžiu tegul bus tik Lietuvos dailiojo žodžio kūrėjai.

Na, galime manyti, kad vien tarybinėje santvarkoje išdygę, užaugę ir jos šlovei pragyde rašytojai ateities istoriko per daug nestebins. Juk jie neturėjo kitokios praeities ir nuo pirmojo žodžio yra okupacinių laikų gaminys. Tai bus tikrai karštesni ar šaltesni komunizmo išpažinėjai, vieni

aklai laikęsi partijos linijos, kiti, laikui bėgant, nuosekliai nuo jos nutolę ar visai atitrūkę. Gal tai ir natūralu.

Bet jau žymiai liūdnesniu veidu žvelgs iš žilos senovės rūko tie mūsų literatūros veteranai, buvę nepriklausomybės laikų patriotai ar 'buržuaziniai pagony', kurie dar mūsų atminime prievarta ar laisvu noru tarybiškai persikrėstijo. Juk turbūt neabejotina, kad ne vienam (okupacinės prievartos neišgyvenusiame) mūsų literatūrinį palikimą, tikrai prieš akis iškils tokie stebuklai kaip pamaldaus krikščionio inkarnacija į bedievi, patriotinio tautininko į rusofilą, demokrato į diktatūros garbintoją, ar vadinamo 'buožės' į vadinamąjį 'liaudies sūnų'. O tarpe kitų tokių savo dėmesui ir apmąstymams skaitytojas pasibrauks pieštuku net ir tokius mūsų literatūros pirmūnus kaip Vincas Mykolaitis-Putinas, Antanas Vienuolis, Juozas Paukštelis, Juozas Grušas, Sibiro kankiniai Kazys Inčūra ar Antanas Miškinis, dabar apdovanotas net tarybine premija. Ir ar nebus visa tai tik sulaužytų ar palūžusių žmonių istorija?

Pavyzdžiui, kaip tas mūsų palikuonis sugebės padoriai suglausti į vieną kilnų asmenį kad ir Putino nuosirdžią nepriklausomybės laikų lyriką ir vėlesnius jo nugedojimus? Juk tikriausiai jam išryškės eilė ir tokių nemalonių klausimų:

Kaip gi galėjo tas pats laivoje Lietuvos žemėje skaisčiai pražydėjęs intelektualinis poetas, 1940 metais sovietams pirmą kartą okupavus Lietuvą, rašytu žodžiu tarti, kad jam dabar 'kilo neužmirštamas dėkingumo jausmas Raudonajai armijai'?

Kodėl jis, tą armiją iš Lietuvos išvijus, savo eilėraščių rinkinyje 'Rūsčios dienos' pragysta jau visiškai priešingai, posmuodamas:

"Pavergęs mūs žemę
raudonas maskolius
Mūs amžinas priešas ir buvo
ir bus."

Arba dar priedo:
"Stalino saulei pašvietus
raudonai,
Lietuvis neteko taikos ir
gerovės.
Plombuotų vagonų grotuoti
langeliai,
Ir bado, ir troškulio kupinos
dienos..."

O kodėl, 1944 metais Raudonajai armijai vėl grįžus, šis poetas jau manas, kad --

"Vyriausybė ir Partija veda
budriai
Tarybų tautas į rytojų
laimingą".

ir dar sušunka:

"Suglauskim gretas, draugai,
Suvienyti Stalino vardo
šviesaus!"

Be to, savo straipsnyje "Tarybinė literatūra ir tautų daugystė" jis nuostingauja dar tiesiau pagal okupanto rodyklinį pirštą. Nepriklausomybės laikų lietuvių visuomenę jis jau vadina 'nacionalistine šovinistine lietuvių buržuazija', gailisi, kad seniau Vinco Kapusko vadovaujamų komunistų 'nebuvo laimėta galutinė pergalė' ir tvirtina, kad sovietinė okupacija tai 'tautų draugystės atgaivinimo metai'. Jis dar tikisi, kad ir visos 'kapitalizmo pavergtos tautos susijungs su tarybinių tautų jungs su tarybinių tautų šeima'.

Sitokių ar panašių klaidėjimų ir pačiam sau prieštaravimų, persimainymų ir atsiverimų galima nemažiau priimti ir kitų nepriklausomybės kartos rašytojų lakštuose. Antai, net ir toksai patriotinis saulės dainius Petras Vaičiūnas, kuris beveik tarnybiniai kasmet rašinėdavo odes tautos švenčių ar prezidento gimtadienių proga, taip pat staiga neatpažįstamai supiepia okupacijos šlovintojų chore. Dabar ir jam, Raudonajai armijai užsmaugus Lietuvos nepriklausomybę, --

"Pražydo mūs žemė žiedais
žiedužėliais,
Pražydo ji laisvės
džiaugsmingom gėlėm..."

O 1945 metais, kai Lietuvoje žudė brolis broli, tūkstančiai tautiečių vėl keliavo raudodami į Sibiro gyvųjų kapus ir kelevio koja grimzdo į kruviną tėvynės smėlį, šis senų laikų patriotinis vaidila lyg niekur nieko sau džiūgaudamas suokia:

"Eini per tėvynę, jai dėdamas
dainą,
Lai neša ji viltį plačiausiai
laukais!
Ir eit nepaliauti, kol kojos
paeina,
Džiaugies, kad ši žemė
skaisčiau dar nukais."

Ak, tu, už liežuvio kariaus žmogau!

Zinoma, po Stalino laikų ir priartėjus senatvei, visi šie nepriklausomybės laurais puoše si bardai kiek pritilo, liovėsi per garsiai melstis 'už partijos ir jos vadų sveikatą bei ilgą amžių' ir nukrypo į savo pačių sielos giluminį tardymą, ar pavasario, rudens ir žiemos apčiulbėjimą.

Toksai jau yra 1982 m. išleistame eilėraščių rinkinyje ir Sibiro tremtinys Antanas Miškinis. Deja, nors jis savo širdį ir parneša atgal į ankstyvės savo poezijos kaimą, bet tarybinei valdžiai 'almužnos' atiduoti vis tiek neišvengia. Nors autorius yra religingas, jo dainų rūpintojėlis dabar jau tik ant kryžiaus kabantis medinis kumetis ar kolūkietis, o kopolytėje prikalta Marija - tik moters simbolis, kuris galis būti ir 'sesuo Dulcinėjos' ir Frančeska da Rimini', ir 'su-

SANTAROS-ŠVIESOS FEDERACIJOS TRISDEŠIMTOJO SUVAŽIAVIMO 1983 m. RUGSĖJO 8-11 d.d. TABOR FARMOJ, SODUS, MICH.

PROGRAMA

Ketvirtadienis, rugsėjo 8. 2 v.p.p. Vytautas Kavolis, "Bendruomenių ir istorijų susitikimo momentai".

Romas Misiūnas, "Rusai liberalai ir baltų klausimas iki Pirmojo pasaulinio karo".

8 v.v. Lidija Šimkutė-Pocienė, "Tautosakos analizė".

Danguolė Variakojytė, "Antropologija ir fotografija: vizualinio meno ryšys".

Penktadienis, rugsėjo 9. 9:30 val. Simpoziumas "Lietuvių kultūros istorija: neišryškintos problemos, neišnaudotos metodologijos". Vytautas Kavolis, Violeta Kelertienė, Algis Mickūnas.

Pokalbis su Anthony Petrosky.

2 v.p.p. Liucija Baškauskaitė, "Sielvartas ir gedulas lietuvių išeivijoje".

Tomas Remeikis, "Pasyviosios rezistencijos modelis: dviprasmiškumo dimensijos".

8 v.v. Ramūnas Kondratas, "Vincentas Zygas ir kurru ligos atradimas".

Pokalbis su Andriumi Eiva.

Šeštadienis, rugsėjo 10. 9:30 val. Simpoziumas "Lietuvė moteris išeivijoje ir krašte: jos santykis su savimi ir kitais, visuomenė ir vertybių sistema". Liucija Baškauskaitė, Ilona Gražytė-Maziliauskienė, Ginta Remeikytė, Emilija Sakadolskienė, Nataša Vencloviene. (Moderuoja Violeta Kelertienė).

2 v.p.p. Rimvydas Šilbajoris, "Sąžinės tematika dabartinėje lietuvių ir rusų literatūroje".

Bronius Vaškevičius, "Žemdirbio lemtingoji akistata su technika J. Avyžiaus ir V. Rapsutino prozoje".

5 v.p.p. Santaros-Šviesos Federacijos ir AMM Fundacijos organizacinis posėdis.

8 v.v. Poezijos vakaras: Živilė Bilaišytė, Anthony Petrosky, Lidija Šimkutė, Rimas Vėžys.

Brigita Pumputytė-Kasinskienė ir Juozas Kasinskas. Smuiko ir pianino koncertas.

Sekmadienis, rugsėjo 11. 10 val. Mykolas Druga, "Autonomija ir autoritetas".

Norintieji dalyvauti kviečiami ne vėliau rugsėjo 3 d. registruotis: Suvažiavimo rengimo komisija, c/o Valdas Adamkus, Tabor Farm, Sodus MI 49126. (Tel. 616-925-6404).

vedžiotoja' ar 'suvedžiotoji' ... didžiudamasis, kad esąs i aukštį augančios 'Respublikos sūnus', jau neprideda puošmenos -- 'tarybinės'. Tiesa, poetas dar truputį ir pasigražina, eiliuodamas:

"Ir vergu nebuvau, tai nežinau,
Ar žemintis ir klaupintis būtina".

-- nors iš tikrųjų vergu buvo ir tremtyje, ir kalėjimuose, o paleistas dar turėjo ilgai ir žemintis, ir klaupintis.

Aišku, gal ne vienas šių rašytojų mirdamas ir norėjo kai kuriuos prievartinius ar sava-noriškus savo posmus ištrinti, bet to jau nepadarėsi. Jų ištarti žodžiai jau nenusuks net ir pridainuotose kupetose čiobrelė, rūtų, lelijelių, bijūnų ir levažandžių; ir jų nenustelbs net ir rimuotas gegutės kuka-

vimas ar lakštingalėlių treliai. Tai yra jau nepakeičiama nepriklausomybę praradusios Lietuvos kultūros istorijos dalis, palikta ateities komentarams. Ir turbūt kiekvienam to laikotarpio mūsų rašto vėteranui lygiai tiks Antano Miškinio liūdnas atodūsis:

"Drebulėle čia pradrebėjau
amžių,
Čia eglele žalia prasiūbavau..."

OPPORTUNITY FOR
REGISTERED NURSES
to work in sunny Florida
experienced
CRITICAL CARE RN's

and
INTENSIVE CARE SUPERVISOR
for 97-bed hospital in central Florida
located midway between Daytona
Beach & Orlando. Full & part time
openings for 3 to 11 & 11 to 7 shifts.
Pleasant working environment &
competitive wage & benefits program.
Call 904-734-2323 collect Cathy
Simms, Director of Personnel, FISH
MEMORIAL HOSPITAL DeLAND,
Fla. 32720. (25-34)

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

FSLIC

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Kun. Alfonso Svarinsko teismas

LKB Kronika š.m. gegužės 22 d. laidoje smulkmeniškai

(2)

aprašo teismo posėdį

Būrelį tikinčiųjų milicininkai nuvežė į miškus už Nemenčinės ir ten po vieną (net mergaites) išlaipino kelių kilometrų atstumu, kitus vežė į Salčininkų ir Rūdninkų girią, kur irgi panašiai išlaipino. Vakare iš teismo išėjusi kun. Alf. Svarinsko sesuo susirinkusiems pasakojo apie vyksiantį teismo procesą, tai patiko pareigūnams ir jie ėmė vaikyti ir gaudyti susibūrusius žmones. Susodinę į 3 autobusus, visus nuvežė į milicijos skyrių, kur kai kuriuos išlaikė net iki 23 val. nakties. Kartu su tikinčiaisiais pareigūnai į milicijos mašinas įgrūdė ir pašalinius, nieko apie teismą nežinojusius, vilniečius, tik tuo momentuėjusius pro šalį.

Gegužės 5 d. Vilniuje jau buvo kalbama apie kun. Alf. Svarinsko teismą, net troleibusuose girdėjosi kalbos: "Koks galingas kunigas — prieš jį sutelktos didžiausios jėgos; Vilniuje, kaip ir Lenkijoje, karinė padėtis; neturi prieš kunigą įrodymų, todėl ir žmonių į teismą neleidžia".

Tą dieną Lenino prospektu jau nuo ankstyvo ryto vaikštinėjo būriai milicininkų ir saugumiečių. 10 val. sustojimą "Respublikinė biblioteka" apsupo kardonas milicininkų, o troleibusai pradėjo važiuoti nesustodami. Pareigūnai sulaukė visus stotelėje buvusius žmones, ir išlaikė porą valandų mašinose, nuvežė prie Dubingių (apie 50 km.); apie 11 val. prasidėjo gaudynės net Lenino prospekte: buvo renkami ir sodinami į mašinas žmonės, sustoję prie gazuoto vandens automatų, prie ledų bei spaudos kioskų ir t.t. Senutė, atvesta į milicijos mašiną, dėjavo: "12 metų nebuvau Vilniuje, šiandien atvažiavau ir suėmė. Ar jau į Vilnių draudžiama važiuoti?" Kiti juokavo: "Draudžiama, močiute!" Vienas ministerijos darbuotojas sakėsi, kad jam 12 val. reikia būti ministerijoje, bet pareigūnai tik šaipėsi ir į prašymus paleisti nereagavo. Kartu su kitais buvo sulaikytas ir kun. Alf. Svarinsko sūnėnas, Lenino prospekte laukęs iš teismo išeinančios motinos. Sulaikytieji buvo gabenami į gretimus kiemus ir ten saugumiečių bei milicininkų rūšiuojami. Tie, kurie pakliuvo pirmą kartą, buvo nuvežti prie Dubingių ir ten paleisti, kartu su jais pakliuvo ir kun. Alf. Svarinsko sūnėnas (motina iki vėlyvo vakaro ieškojo jo po Vilniaus milicijos skyrius

— Lenino raj. milicijos skyriuje ji įėjo į vieno pareigūno, apiforminančio baudoms ir areštui paromis kabineta, ir kur buvo jėga išvartyta). Žmonės, pakliuvę antrą-trečią kartą, buvo nuvežti į Lenino raj. milicijos skyrių, ten apklausinėti, o vėliau nubausti baudomis ar paromis. Po 50 rub. nubaudė: kun. Antaną Lukošaitį, garliavietį Saulių Kelpšą, kaunietę Kleopą Būdvytę ir kt. 10 parų garliavietį Arūną Rekašių.

Kunigus — Roką Puzoną, Algimantą Keiną, Edmundą Paulionį, Kazimierą Žemėną, Gvidoną Dovydaitį, Joną Vaitonį, Igną Plioraitį, Joną Kaunecką, Kęstutį Daknevičių ir kt. pareigūnai nuvežė į Lenino raj. milicijos skyrių, ten čekistų tardomi ir auklėjami jie buvo išlaikyti iki 15 val., o po to paleisti. Dalis kunigų, vos juos milicija paleisdavo, vėl grįždavo atgal prie žmonių, kurie, nors ir neturėdami kur prisiglausti, stovėjo ant gatvės (kun. Jonas Matulionis, kun. Juozas Razmantas buvo sulaikyti net penkis kartus).

Gegužės 6 d. kartojo si tas pats. Buvusius Lenino prospekte (net nuo suoliukų) dėl žmonių akių garsiai melagingai apkaltintus spekuliacija tikinčiuosius milicijos pareigūnai ir čekistai kišo į savo mašinas ir vežė į milicijos skyrių. Milicijos skyripje 5 paroms buvo apiformintos: k a p sukietė Janina Judikevičiūtė kaunietė Teresė Mačiokaitė ir vilinetė Roma Tamašauskaitė.

Gegužės 3-6 d. nemažai kunigų iš skirtingų Lietuvos kampelių buvo atvykę prie seismo rūmų ir prašėsi įleisti į salę. Be aukščiau minėtų buvo atvykę kunigai: Leonas Kalinauskas, Juozas Zdebskis, Kazimieras Žilys, Jonas Zubrius, Jonas Lauriūnas, Valentinas Šikšnys ir kt.

Kunigams — Kęstučiui Daknevičiui, Algirdui Pakamaniui, Julijonui Miškinui ir kt. — skambinėjo rajonų atsakingi darbuotojai, reikalaudami, kad gegužės 3-5 d. d. jie būtų namuose, nes žada atvykti komisijos. Nemažai aktyvių tikinčiųjų buvo taip pat dirbtinai sulaikyti darbuose, kad negalėtų nuvykti į teismą.

Teismo procesui vadovavo LTSR Aukščiausiojo teismo pirmininko pav. Ignotas, prokuroras — Bakučionis, sekretoriavo Čaikauskaitė. Kun. Alf. Svarinskas buvo kaltinamas antitarybinio turinio pamokslais, TTGKK organiza-

vimu bei jo dokumentų rašymu platinimu ir persiuntimu į užsienį. Teisme buvo kalbama, kad yra apie 200 užrašytų jo pamokslų, iš kurių 18 — antitarybinio turinio. Antitarybiniais buvo laikomi visi pamokslai, kuriuose kun. Alf. Svarinskas kalbėjo apie bažnyčių apipilėjimus, kunigų nužudymus, švenč. Sakramento išniekinimus Pagramantėje, Veiviržėnuose, Viduklėje; antitarybiškumu buvo palaikyta ir kun. Alf. Svarinsko raginimai švęsti sekmadienį, sekmadieniais nedirbti, kvietimas melstis už tikėjimo laisvę ir tokių maldų organizavimas Žemaičių Kalvarijoje, Šilumoje (matyt, saugumui labai nepatiko minia žmonių, su kunigu priešakyje, einanti keliais apie bažnyčią).

Tik vienas tikintysis buvo pakviestas liudyti apie kun. Alf. Svarinsko pamokslus. Visi kiti asmenys, liudijantys apie teisiamojo kunigo pamokslų antitarybiškumą buvo KGB ar kitų įstaigų darbuotojai. Jie visi buvo, neva, atsitiktinai išgirdę kun. Alf. Svarinsko pamokslus, bet turėję su savim magnetofonus ir užrašę pamokslus. Reiškia visi buvo iš anksto pasiruošę, priešingai nusiteikę kun. Alf. Svarinsko atžvilgiu, o pagal teisingumo normas suinteresuoti asmenys negali būti liudininkais, tačiau Aukščiausias teismas į tai visiškai nekreipė dėmesio. Salėje nuolat girdėjosi tie patys melagingi liudininkų žodžiai: "atsitiktinai, pamąčius šventoriuje daugybę žmonių, smalsumu apimti užėjome pasižiūrėti, kas ten dedasi, pamatėme kunigą, sakantį pamokslą, vėliaus sužinojome, kad tai kun. Alf. Svarinskas; pamokslą įrašėme į magnetofoną, dar kartą namuose perklausėme, po to nusiuntėme į tam tikras įstaigas, prašydami sudrausminti pamokslininką".

Visi liudininkai kalbėjo labai tyliai, todėl salėje buvo sunku ką nors išgirsti. Nors liudininkai ir prokuroras nesugebėjo proceso metu pateikti nė vienos antitarybinės frazės iš kun. Alf. Svarinsko pamokslų, nes tokiais buvo palaikyti tik išsireiškimai: "visi kovokime už dvasinį Lietuvos atgimimą"; "Bažnyčiai Lietuvoje surištos rankos ir kojos" (kun. Alf. Svarinskas kalbėjo apie tai, kad uždraustas religijos mokymas), teismas nustatė, kad kun. Alf. Svarinskas kursė tikinčiuosius prieš tarybinę valdžią, skatino nesilaikyti įstatymų ir šaukė tie-

siog į atvirą kovą prieš tarybinę valdžią...

Iš kun. Alf. Svarinsko palankių liudininkų buvo pakviestas tik kun. Sigitas Tamkevičius.

"Liudininku būti iš esmės negaliu. Tai pasityčiojimas iš manęs, kunigui būti liudininku prieš kunigą. Aš galiu būti tik kaltinamasis ir sėdėti greta kun. Alf. Svarinsko. Ir tai man būtų garbė. Nepaisant šių motyvų esu pasiruošęs pateikti teismui vertingos informacijos apie kun. Alf.

Svarinsko asmenį ir veiklą", — kalbėjo kun. Sig. Tamkevičius. Apie kun. Alf. Svarinsko veiklą galiu paliudyti, kad jis veikė viešai: TTGKK veikla pilnai suderinama su TSRS Konstitucija, Helsinkio nutarimais ir visuotine žmogaus teisių deklaracija. Be to, ji buvo naudinga ne tik tikintiesiems, bet ir tarybinei vyriausybei ta prasme, kad ji gavo daug informacijos apie tikinčiųjų skriaudas, įstatymų pažeidimus. (Bus daugiau)

Mūsų mielam jaunystės draugui ir bendradarbiui

VYTAUTUI LINGIUI

staiga atsiskyrus su šiuo pasauliu, žmonai STASEI, krikšto dukrai IRENAI GRENIER, broliui ir seseriai ir jų šeimoms gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Marija ir Jonas
Š i m o n i a i

EMILIJAI BALIENEI

Lietuvoje mirus, dukrai JOANAI RAČYLIE-NEI ir jos šeimai, liūdesio valandoje reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Bronius ir Regina
S n a r s k i a i

A. A.

STASIUI PAŽERAI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną APOLONIJĄ, posūnį VIDMANTĄ, pusbrolius KAZĮ, LEONĄ ir BRONIŲ BARMUS ir jų šeimas.

Jonas, Danutė ir Andrius
D u n d u r a i

Mielam giminaičiui

A. A.

STASIUI PAŽERAI

mirus Floridoje, jo žmoną APOLONIJĄ PAŽERIENĘ ir jos sūnų VIDĄ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė

Vytautas, Monika ir Loreta
G i n c a i

BALTIMORĖS LIETUVIAI

BALTIMORĖS TAUTININKŲ VEIKLA

Šių metų trečias ALT S-gos Baltimorės skyriaus susirinkimas įvyko liepos 31 d., kaip ir visada, Lietu-

vių Namuose.

Sueigai vadovavo Vl. Bačanskas. Susipažinus su praėjusio susirinkimo protokolu, aptarta birželio 4-5 dienomis vykusio kasmetinė vietos lietuvių šventinė

(festivalis), šiemet Hopkins aikštėje. Mūsų sk. jau vienuoliktą kartą dalyvavo su dviem būdelėmis — tautodailės ir užkandžių. Pirmininkas padėkojo nariams, būdeles paruošusiems, prie jų budėjusiems ir užkandžius pardavinėjusiems. Išdininkas A. Sajauskas paskaitė iškylos pajamų ir išlaidų apyskaitą.

Svarbiausiu susirinkimo tikslu buvo pasitarimas sk. gegužinės-pikniko reikalui. Šios vasaros pobūvis, kaip ir praėjusiais keleriais metais, ruošiamas Grintalių sodyboje, tolokai už miesto. Šeimnininkai pasiūlė dvi datas: rugpjūčio 14 ar 21. Pasirinkta pirmoji, bet po dienos kitos paaiškėjo, kad keliems nariams ta diena netinkama, teko nukelti į 21-ją.

Pirmininkas įtaigojo, kad mūsų skyriui, esančiam artimiausioje Washingtono kaimynystėje, priderėtų aplankyti ir apžiūrėti atnaujintą Lietuvos pasiuntinybės pastatą, ypač kad senesniems ar mažiau paslankiems nariams kita proga gali ir nepasitaikyti. Susirinkusieji sumanymui pritarė, tik išvykos laikas dar nenustatytas. Kelionei ketinama pasisamdyti autobusą.

ALT S-gos valdybai sutikus, sueigos dalyviai vienasbalsiai nutarė iš skyriaus išdo skirti reikiamą sumą pasigaminti prez. A. Smetonos filmo video juostai ar kasetei. Šia proga skyriaus valdyba su pasitenkinimu prisiminė sėkmingai pavykusią kovo 13-tąją, kai tas filmas parodytas liet. visuomenei. Operatorium buvo Alg. Grintalis, jis pats pa-

rūpino aparatą ir padidintą ekraną. Peršvietimas atliktas sklandžiai, be jokių kliuvinių.

Publika dėmesingai išklausė turiningos K. Dulio įvedamosios istorinės apžvalgos, geriau sakant, išsitos paskaitos, trukusios apie 50 min., apie velionio prezidento asmenį, jo visuomeninę veikmę ir ano meto Lietuvos politinės būties aplinkybes. Tarp atsilankiusių buvo ir jaunosios kartos lietuvių, kurie daug ko naujo sužinojo apie nepriklausomybės laikotarpį... Ne vienas žiūrovas pageidavo, kad tokių kultūrinių renginių būtų dažniau.

Mūsų skyriaus susirinkimuose nuliekamu nuo darbotvarkės laiku, palyginant praeitį su dabartimi, skyriaus raštininkas, parinkęs iš savo archyvo, kai ką paskaito. Ši kartą iš 1939 m. "Amerikos Lietuvis" Nr. 27 priminė mūsų skyriaus veterano a. a. Petro Jaro, darbštaus anų laikų kores-

pondento, parašytą pranešimą, kad 1939 m. ligi liepos 8-tos d. Baltimorėje buvę 5 įvairių lietuvių organizacijų suruošti piknikai. Visi buvę gausiai lankomi; mat, išskyrus parapijos rengiamą, nereikėdavo mokėti vad. įžangos mokesčio. Piknikai reikalavė daug darbo ir išlaidų (už vietą ir kt.), rengėjams visuomet tekdavę išgirsti priekaištų.

O dabar, šiais metais, ligi rugpjūčio vidurio dar nebuvo nė vieno baltimoriečių pikniko.

Mūsų skyriaus gegužinėje pas Grintalius už vietą šeimnininkai jokio mokesčio niekad neima. Suvažiavusieji ten jaučiasi kviestiniais svečiais, o ne šiaip sau pasamdytoje vietoje pramogautojais. (sm)

PRINTING

Four-color strippers, 8-10 years journeymen who want to live and work in mid-Michigan. Progressive, quality shop. No layoffs. \$11.50 per hour 2nd shift, \$12.00 per hour 3rd shift. Apply call or write to James HOUVENDER, PENDELL PRINTING INC., 1700 James Savage Rd., Midland, Mich. 48640, 517-496-3333. (28-23)

Puikiausius kailius rasite

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANA BURŠTEINA

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

VYT. ALANTAS

Draugo Visakio karjera

(6)

(R) Lietuvių Bendruomenės premijuota novelė

Visakis nė iš tolo netikėjo Dolgošėjėvo nuoširdumu, iš patyrimo žinojo jį esant sukčių ir kaip tik dėl to tas jo "dosnumas" jam kėlė nerimą.

Visakis paspaudė skambutį, ir duris tuojau atidarė prašmatniu chalatu vilkinti Olga. Ji buvo pasišiaušusi, nepasipūdravusi ir neatrodė tokia graži, kaip ateidama į darbą. Itin jam krito akysna jos storokos, gražios lūpos, kurios darbo metu vyrus viliojo patraukliu raudoni, o dabar atrodė bespalvė ir netgi pabalusios. Ji piktai permetė akimis svečią ir nedraugiškai burbtelėjo:

— Kodėl taip vėlai? — ir be niekur nieko nuvedė jį laiptais į antrą aukštą, kur buvo prašmatniai įrengtas miegamasis. Nusimetusi chalata, ji vienmarškinė atsisėdo ant lovos krašto ir vėl piktai sumurmėjo: — Greičiau, aš pavargus, — ir kai jis vis dar stovinėjo kambario viduryje, Olga žiūrėjo į jį nustebusi, svyrudama piktintis ar juoktis: tokio originalo ji dar nebuvo sutikusi. — Aš labai pavargus, noriu miego, juk jau po vidunakčio, — mergina prabilo švelniau, lyg ir prašydama pasigailėti.

— Nekalbėkim čia, kur įrengti mikrofonai: einam apačion, — jis užmetė jai chalata ant pečių ir nusitėpė į pirmą aukštą.

— Jei tu manęs nenori, tai ko atėjai? — Dėl to kad mane atsiuntė Dolgošėjėvas. Gal jis tau dažnai atsiunčia naktinių svečių? — Ak šit kaip: jis tave atsiuntė! Ne, to dar nebuvo: tu pirmas! Atseit, aš jam jau nusibodau: jis išmeta mane, kaip dvėseną, ne, neišmeta, o atiduoda kitam. Koks geraširdis tas mūsų didysis viršininkas Piotr Ivanovič! — Ji piktai nusijuokė. — Aš gyvenu su juo jau trečiai metai ir pikčiausia tai, kad jį myliu, o dar pikčiau, kad esu pastojusi.

— Ar jis tai žino? — Sakiau, bet jis netiki, arba nenori tikėti. Aš manau, kad tiki ir dėl to skubamimi nusikratyti, kad turėtų laisvas rankas spręsti žabangas kitai.

— Kas ta kita? — paklausė Visakis bijodamas išgirsti atsakymą.

— Viena lietuvių artistė. Dabar supranti, kodėl jis atsiuntė tave pas mane?

— Nesuprantu ir nenoriu suprasti.

— Reikia suprasti: šiame bute tu būsi jo ipėdinis, — sausai nusijuokė mergina.

— Po velnių! — nusikeikė Visakis lietuviškai.

— Nesuprantu, ką tie žodžiai reiškia, bet matau, kad mūsų didvyrio planai ir tau ne

pakeliui.

— Ta artistė mano sužadėtinė, — jis žiūrėjo iš paniūrų nusigręžęs.

— Aš pažįstu Vygą: susitikę teatre mes pasikalbam. Aš ją mėgstu: ji gera artistė ir geras žmogus. Nelinkėčiau jai nieko blogo. Dolgošėjėvas mano, kad jis gali mus taisyti už virvelių, kaip patimpas. Kad nekelčiau skandalo, jis geraširdiškai mane atiduoda tau ir išsiunčia tave atostogų, kad nesipainiotum jam po kojom, o tavo sužadėtinei ruošia po premjeros vakarienę jų klubelyje užmiestyje, aš žinau. Ką tu manai daryti?

Jam tuojau šovė mintis: įspėti Vygą, bet ir staiga susimetė, o ką jis jai pasakys, kai paklaus, iš kur jis visą tą istoriją sužinojo. Juk jis negali jai prisipažinti, kad naktį lankėsi pas Olgą.

— Ką galvoji? — vėl paklausė Olga.

Iš tikrųjų jis nežinojo ką galvoti ir daryti, bet jam buvo gėda prisipažinti tai mergšei, jog yra įvartytas į akligatvį, iš kurio neranda išėjimo. O kita vertus, jis nesijautė turįs laisvas rankas: jo mintyse visą laiką svyrėjo grasinanti Dolgošėjėvo figūra, ir jis bijojo padaryti klaidingą žingsnį, kuris jį pražudytų. O pagaliau ta Olga: kas ji? Ji atrodo jam draugiška, bet kas žino: gal ji šoka pagal to ruso švilpynę? Varnas varnui akies nekerta.

— Geriau pasakyk, ką tu galvoji? — Visakis pažiūrėjo į ją.

— Ką aš galvoju, tai mano reikalas, — atsakė ji dalykiškai. — Man tik rodos, kad mūsų abiejų reikalas neleisti tam vorui įtraukti į pinkles ir tavo sužadėtinę.

(Bus daugiau)

Lenkija, mūsų kaimynė (6)

Lenkija nuo IV iki VI amžiaus

Jūratė Statkutė de Rosales

Po IV amžiaus pradžios karų su baltais, tolimesnis pietų Lenkijos senųjų gyventojų vandalų likimas buvo labai netikėtas. Vandalų kunigai su kariauna, sumušti keliuose mūšiuose, varomi iš baltų imperijos ribų pasidavė Romos globai ir gavo iš Romos imperatoriaus leidimą apsigyventi Panonijoje, t.y. žemėse tarp vidurio Dunojaus ir dabartinės Kroatijos. Ten vandalų pulkai išgyveno 60 metų. Ir kronika, ir romiečių šaltiniai sutampa tame, jog abu teigia, kad per tą laiką vandalų kariai tapo ramiais ūkininkais, dirbo žemę, užmiršo karus ir mokėjo duoklę Romai. Šiaurėje jiems buvo arti jų etninės žemės, pietvakariuose lengvai prieinama buvo Italija ir Roma.

Vienas vandalų pirklys Stilikonis Romoje tiek praturtėjo, jog tapo patricijumi ir nepilnamečio Romos imperatoriaus Honorijaus globėju. Matydamas, kad jo globotiniui imperatoriui gresia pavojus nustoti imperijos, Stilikonis prikalbėjo savo tėvynainius, kad tie išvyktų iš Panonijos į Prancūziją ir jam padėtų numalšinti ten sukilusius prieš vaiką-imperatorius legijonus. Proga apilėsti turtingą Prancūziją pasirodė vandalams labai patogi ir jie iškeliavo. Tuo būdu prasidėjo vandalų žygis, kuris vėliau juos nuvedė į Ispaniją, o iš ten į visą Šiaurės Afriką. Afrikoje vandalų valdžia dar išsilaikė palyginti ilgokai ir jų kultūros bei karo technikos įtaka buvo nemaža visose arabų žemėse. Tačiau visa tai yra vėlesni įvykiai ir šiuo metu mums yra svarbu tik tiek, kad pietų Lenkijoje pasilikęs vandalų žemių etninis kamienas atsidūrė be karinės apsaugos ir tapo lengva naujos invazijos auka. Ta nauja invazija buvo slavai, neseniai užgimusi rytų Karpatuose tauta.

Šiaurės vakarų Lenkijoje gyvenusi rugių tauta irgi susilaukė labai savotiško likimo. Dveji rugių vakariniai kaimynai, germaniškos švebų ir he-

ručių gentys, kadaise Romos ekspansijos išjudintos, pasklido po pasaulį: viena dalis švebų išemigravo į baltų žemes, iš kurių buvo išvaryti drauge su vandalais. Toji švebų šaka vėliau įsitaisė dabartinėje Portugalijoje. Kita švebų šaka migravo į pietus ir užsiliko gyventi dabartinėje Svabijoje. Kiek vėliau heruliai iškeliavo plėsti Italijos ir Romos. Tuo būdu liko atviras kelias į rugių žemes kitiems germanams: vakariečiams longobardams. Raso kronika: 'tais pačiais metais atvyko longobardai ir įžengė į žemę vadinamą Rugija ir - kai išvijo ir išžudė visus tos žemės žmones, vadinamus rugilais - užvaldė visą tą žemę.

Longobardai išbuvo Rugijoje 40 metų ir per tą laiką žiauriai numalšino rugių sukilimą. Kronika nuosekliai išvardina vieną po kito vakarų Lenkiją tuomet valdžiusius longobardų kunigaikščius. Po keturiasdešimties metų žiauraus viešpatavimo, longobardai persikėlė į Panoniją, o iš ten nukeliavo į Italiją. Kai longobardai nukeliavo Romos plėsti, rugių žemės buvo ištuštėjusios ne kokio rugių žygio, bet žiauraus genocido pasekoje. Šitaip užsivertė vienas Lenkijos etninės istorijos puslapis ir atsivėrė kitas, kuris tebesitęsia iki

mūsų laiku: prasidėjo varžybos tarp germanų ir slavų dėl Lenkijos žemių.

...

Per visą tą laiką tikrai viena siena išlieka nepakitusi, nepaliesta ir pastovi: baltų žemės prasideda nuo Vyslos žiočių ir rytus. Baltų žemių sudėtis ir apimtys rytų Lenkijoje nepasikeičia. Dabartinė Mozūrija buvo, kaip ir anksčiau, vakarinių baltų etninė teritorija, lygiai kaip ir visas vidurio bei žemupio Vyslos dešinysis krantas.

Taigi, istojant į VI-ji amžių po Kr., Lenkijos padėtis yra sekanti: šiaurės rytuose gyvena baltai savo sienose, nepasikeitusiose etninėse žemėse. Pietų pusėje, į neginamas vandalų žemes pradeda skverbtis slavai. Šiaurės vakaruose rugiai tiek susilpnėja, kad jų žemės tampa paeiliui germanų ir slavų įvairių invazijų auka.

(Bus daugiau)

WANTED JOURNEYMEN PLASTIC INJECTION MOLD MAKERS

to work and live in a small congenial community. Precision mold shop serving the electronics industry has openings which require a minimum 8 years current experience in custom mold shop environment. Excellent benefits, profit sharing. Send resume or call:

MASTERCRAFT MOLD, INC.
5621 NORTH 53RD AVE.
GLENDALE, AZ. 85301
(602) 931-9105

(31-34)

NOTARY PUBLIC

JUOZAS MIKONIS — Realtor
savininkas

EAST SHORE REALTY

866 East 185 Street, Cleveland, Ohio

Telef. office 481-6900, res. 531-2190

Turime namų Cuyahoga, Lake ir Geauga apskrityse, ypač apie naują parapiją. Taip pat ir naujoji lietuvių kolonijoje, SUNNY HILLS, Floridoje, 955 mylios nuo Clevelando.

Norintieji pirkti ar parduoti prašom kreiptis į mano įstaigą.

AMBER STUDIOS, Inc.

505 East 185 Street,

CLEVELAND, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

Galerija atidaryta kiekvieną dieną, išskyrus trečiadienius

BOSTONO LIETUVIAI

LIETUVIŲ DIENA

Lietuvių Bendruomenės Bostono apygarda rugpiūčio 14 d. surengė Lietuvių Dieną Maironio parke Worcesteryje.

Suvažiavo gražus būrys lietuvių iš įvairių vietovių.

Pradžioje visi pasivaikino skaniais pietumis. Vėliau vyko jaunimo tinklinio rungtynės. Rungėsi lietuviai su Bostono airiais. Pirmoji grupė buvo mišri, žaidė kartu vyrai ir moterys. Antroje tik vyrai. Laimėtojai išėjo lietuviai. Jiems buvo įteiktos dvi taurės. Viena South Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos, o kita Sandaros klubo.

Po rungtynių visi rinkosi į salę. Apygardos pirm. Jonas Rūtenis pasidžiaugė Bendruomenės dirbamais darbais.

Rašytojas Stasys Santvaras kalbėjo apie Chicagoje pastatytą italų kompozitoriaus operą I Lituania. Ta opera atsiradusi Italijoje, kada Italija buvo okupuota trijų valstybių ir vyko kovos dėl laisvės. Italai negalėjo statyti operos apie italų kovas, nes jiems neleido okupantai, tad jie pasirinko lietuvių kovas. Iš juostos buvo perduotas ir vienas veiksmas iš tos operos.

Diena buvo graži ir atvykę į šią Bostono apygardos Lietuvių Dieną džiaugėsi gražiai praleidę laiką.

MINKŲ RADIOJ VALANDELĖS GEGUŽINĖ

Stepono ir Valentinos Minkų radijo valandėlė rugpiūčio 14 d. surengė gegužinę. Ši radijo valandėlė yra gal viena iš seniausių, o gal net pati seniausia lietuvių radijo valandėlė Amerikoje. 1934 m., jie net transliavo savo radijo programą į Lietuvą.

Gegužinė - piknikas su įvairia programa vyko Romuvos parke Brocktone. Buvo premijuojami rankdarbiai. 1-mą premiją \$50 gavo Julia Mansfield, 2-rą \$25 Barbora Gaillūnienė ir 3-čią \$10 Karalina Šiaurienė. Naujosios Anglijos lietuvių tėtė gražuolė (Miss Lithuania of New England) buvo išrinkta Verutė Bizinkauskaitė, dr. Petro ir Veronikos Bizinkauskų duklė iš Brocktono.

Šokių laimėtojai: "Mamės ir Papes" polką laimėjo Aleksandras ir Patricia Akule iš Saugus, jaunimo polką — Antanas ir Elena Bringiai iš Theuksabyry, valsą — Paula ir Albertas Šiauriai iš Bostono, tango — Ilona Baranauskaitė ir Stasys Urbonas iš Dorchester, twistą — Audronė Liutkonis ir Rimas Karosas iš Quincy.

Indijos tautinių šokių grupė "Soor-Nupoor", vadovaujant Smita Patel, puošniais Indijos tautiniais rūbais pasipuošę atliko meninę programą.

Gegužinės šeimininkės buvo Monika Plevokienė, o šeimininkas — Aleksandras Dubauskas.

Į šią gegužinę susirinko iš įvairių apylinkių gražus būrys Minkų radijo valandėlės rėmėjų.

KULTŪRINIS SUBATVAKARIS

Spalio 1 d., 7:30 val. vakare Tautinės Sąjungos namuose, 484 E. 4th St., Bostone įvyks įdomus Kultūrinis Subatvakaris, dalyvaujant svečiams prelegentams.

Programoje — dr. Elenos Marijošiūtės-Vaišnienės žodis: "Raibos agavos", "Kitokios Lietuvos ilgesys" ir Bronys Raila prabėgomis. Knygų autorius Bronys Raila "Tai kas neparašyta ir nepasakyta". Vakaras bus tikrai įdomus, tad nepamirškime atsilankyti.

KITI PARENGIMAI

• Tautos šventės minėjimas rugsėjo 11 d. Pamaldos šv. Petro parapijos bažnyčioje. Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis. Tolimesnis minėjimas 3 val. p. p. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

• Spalio 2 d. Laisvės Varpų rudens renginys.

• Spalio 16 d. Elenos Juciūtės naujos knygos "Igarikos Naujamiestis" pristatymas Tautinės Sąjungos namuose.

• Lapkričio 20 d. Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

• Lapkričio 27 d. Jono Vanagaičio šaulių kuopos 25 metų sukakties minėjimas Klube.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

3-11 and 11-7 SHIFT

Pinecrest Hospital, a 250 bed nursing home providing comprehensive care to the geriatric patients is recruiting RNs for supervisory positions. This is a state civil service covered position with an attractive benefit program. Prefer RNs with experience in Gerontology. Salary commensurate with education and experience. We are an EEO Employer. If interested, please send resume to Jerri L. Hartsock, Assistant Administrator, PINECREST HOSPITAL, P. O. Box 1109, Beckley, WV 25801 or call 304-252-6251, Mon.-Fri. from 9 am-5 pm. (27-33)

WANTED - Designer with minimum 5 years experience in electro-mechanical devices. Electromagnet experience preferred. Ability to do electrical and mechanical engineering required. Good drawing, writing and communications skills necessary. Successful applicant will be relocated to the I.M.I., Boyne City, Michigan plant. Send resume to Industrial Magnetics, P.O. Box 406, Boyne City, Michigan 49712.

CHICAGOS LIETUVIŲ PENSININKŲ IŠVYKA Į POCIŲ SODYBĄ

Chicagos lietuvių pensininkų sąjungos narių dalis, mėgstančių džiaugtis vasaros malonumais, rugpiūčio 13 d. vyko į žaliuojančios gamtos prieglobstį. Su šypsena užpildė autobusą, kuris mus skubiai nešė į jau eilę metų lankomą, mūsų nuoširdžių globėjų Kazimiero ir Elenos Pocių, gražiąją sodybą.

Jau ankstyvą pavasarį daugelis narių teiravosi kada keliausime į Pocių vietovę iškylauti? Nugirdus, kad šiais metais East Chicagos Lietuvių Tautinės Sąjungos skyrius laikraščiu Dirvai paremti ruošia gegužinę su įvairiomis linksmybėmis ir vaišėmis, mes pensininkai pasitarę nusprendėm įsijungti į gerų tikslų subuvimą. Kiekvienam pensininkui yra miela nuoširdi patriotinė lietuviška spauda ir kiek galint, prie turimų resursų, rūpi ją palaikyti.

Mintimis belakiojant jaunystės takais, net nepastebėjau kai autobusas įriedėjo į Kazimiero ir Elenos Pocių sodybą. Mielai sutikti ir šeimininkų sveikinami lipome iš autobuso. Lapuočių pavėsyje jungėmės į bendrą iškylavimą su East Chicagos lietuviais. Turtinagai ir skoningai paruošti stalai viliojančiai kvietė iškylautoją. Vaišinomės, gailinomės ir su pagyvėjusia nuotaika leidomės į įvairias svarstybas ir įmantriais žodžiais apsišaudydami su oponentais.

Pasigirdus muzikai ne viena pora, prisiminus jaunystę triptą polkute, žengė savo neklusniųjų kojų pamankštinti. Protarpiais prisiminus tėvyškęs laukuose skambėjusi daina šią dieną kartojo čia ir josios aidas sklido Beverly Shores šlaitais. Kiti palikę medžių pavėsį lankė Michigano ežerą. Saulės spindulis čiupęs nuklidusį iškylautoją stengėsi pasvilinti į jo kūną. Bet šis pajutęs karštą spindulio išdaigą skubiai nūrė į gaivų ežero vandenį.

Pamiršę laiką visi džiaugėsi diena ir tik pastebėję saulę vis didėjančiu skrituliu artėjančią prie ežero, suprato artėjančią negrįžtančios dienos pabaigą. Nevienam dingtelėjo mintyse, gaila kad negalime nors porai valandų kilstelėti saulę atgal į viršų. Vis ilgėjant šešėliams, rimo iškylautojai ir iš sodybos tolimesnių užkampių grįžo voveraitės ir kiti miško gyviai, kurie dėl buvusio triukšmo buvo nuošaliau išsikraustę ir svirpliai jau drąsiau derino savo smuikus nakties koncertui.

Autobuso motorui duzgiant atsisveikinam su mielaisiais sodybos šeimininkais Kazimieru ir Elena Pociais. Neužmirštamai pensininkai dėkoja šeimininkams už tikrai suteiktą lietuvišką šilumą jų mieloje sodyboje. Ne vienam vienišam pensininkui liks minėtina diena praleista šioje sodyboje.

Pilnas loterijos laimikių stalas traukė visus išbandyti savo laimę.

V. A. Račkausko nuotr.

Šeimininkai, atsisveikindami pakvietė dar šiais metais neužmiršti jų ir atvykti pasidžiaugti rudenėjančia gamta. Belipant autobusą, vakaro gaivus vėjelis medžių viršūnėmis tyliai skleidė: — Eisim broleliai namo namo, rasim tėvelį belaukianti...

Kaip išvyko vadovas, Amerikos Lietuvių Pensininkų valdybos ir visų pensininkų vardu reiškiu nuoširdžiausią padėką Kazi-

mierui ir Elenai Pociams už mus priglaudus ir globojus savo gražioje sodyboje.

St. Dagys

BEVERLY SHORES

LIETUVIŲ DIENA — GEGUŽINĖ

Beverly Shores, Union Pier yra vienos iš gražiausių vasarviečių, prisiglaudusių prie Michigano ežero.

Vasaros metu čia suplaukia daug lietuvių iš Chicagos, ieškodami vasaros atgailos. Apylinkėse yra daug didelių sodų. Dabar pats sezonas mėlynų.

Beverly Shores Lietuvių klubas rugpiūčio 28 d. 1 val. p. p. Jonynų gražioje sodyboje rengia Lietuvių dieną-gegužinę. 12 val. p. p. Beverly Shores šv. Onos bažnyčioje bus lietuviškos šv. Mišios.

Stasys Dagys, suorganizavęs pensininkų išvyką, su sodybos savininku Kazimieru Pociu. V. A. Račkausko nuotr.

Superior Savings

ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ**

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI

ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

Lietuvių Fronto Bičiulių studijų savaitėje rugpiūčio 1-7 d. Dainavoje gražiai pasirodė jaunieji menininkai: Rūta Pakšaitė, Jonas Gavėdas ir Carmen Valenčiūnas. J. Urbono nuotr.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

Small friendly well equipped hospital is accepting application for RN's on all shifts. Wages comparable with area hospitals based on experience, excellent benefit package. Contact **UNITY HOSPITAL** 1301 Main St., Buchanan, Mich. 49107 616-695-3851 (27-33)

OPPORTUNITY FOR RN/DIRECTOR OF NURSES

204 bed skilled NURSING HOME knowledgeable of State & Federal regulations supervisory experience. Salary commensurate with experience & ability. Liberal personnel policies & fringe benefits. APPLY TO: **SAVOY TERRACE** 302 W. BURWASH SAVOY, ILL. 61874 (29-38)

OPPORTUNITY FOR 1ST CLASS SKILLED SCREW MACHINE OPERATORS

We currently have openings for experienced operators who can set up and operate Acme Grigley and Greenlee automatic multi spindle screw machine without help. Qualified applicants must furnish their own tools. We offer top wages and an excellent benefits program. For interviews, apply at the personnel department.

Att.: CONRAD RUYBAL
GATES RUBBER CO.
999 SANDY HOLLOW ROAD,
ROCKFORD, ILL. 61125
815-398-9922
Also Contact: ROBERT KELLY
GATES RUBBER CO.
PONTIAC DIVISION
313-373-2601

Equal Opportunity Employer M/F (31-33)

OPPORTUNITY FOR RN's — LPN's

Preferably with Geriatric experience. Now hiring full time & part time **NURSES** for all shifts. Good starting salary & shift differential. Liberal personnel policies and fringe benefits. Apply or call 313-338-0345 **BLOOMFIELD HILLS CARE CENTER** 50 WEST SQUARE LAKE RD. BLOOMFIELD, MICH. 48302 (27-33)

PRINTING LITHO/LEAD PRESS OPERATORS Permanent full time positions with well-established, fast-growing, high-quality Minneapolis, MN printer for Heidelberg 4 or 6 color press. Multi color experience essential. Company experiencing work storage from labor dispute, but is continuing operation. Excellent advancement opportunity. Substantial salary and benefits to qualified individual. Call Gerry or Mark Dillon 1-800-328-4027 or 612-333-8240. EOE.

MEDICAL OPPORTUNITIES HEAD NURSE

We have an immediate full time opening for a head nurse in our level 2 nursery unit. Individual must have exp. in Neonatal intensive Care. Previous supervisory exp. is desirable. Competitive salary and full range of fringe benefits. Apply at Personnel Office.

ST. LUKE'S MEMORIAL HOSPITAL
1320 WISCONSIN AVENUE
RACINE, WISCONSIN 53403
414-636-2292 (33-33)

TUFAK, INC. OSSIPPEE, N. H. PLASTIC BAG MFG.

EXPERIENCED PRINTER required. Beautiful tax free N. H. Lakes Region. Modern Flexo Presses. Excellent conditions with long-term job security. Call for appt.

603-539-4126 (33-35)

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujindami prenumeratorą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

X. Y., Miami 8.00
Vl. Žiedonis, Cleveland .. 8.00
G. Kavaliūnas, Rochester 3.00
M. Stomlenskis, Cleveland 3.00
G. Žemaitis, Cleveland .. 3.00
J. Neverauskas, Munster 3.00
V. Knistautas, Cleveland 3.00
M. Bankaitis,
Fairview Park 3.00
G. Lapėnas, Deltona 8.00
Dr. V. Raišys, Vokietija 100.00
S. Skirmantas,
Santa Monica 5.00
ALT S-gos Los Angeles
Skyrius 100.00
Dr. K. Čepas, Elon College 3.00
V. Sičiūnas, Omaha 10.00
B. Stelmokaitis, Chicago 3.00
V. Ramonis,
Richmond Hts. 3.00
Stp. Šurkus, Worcester .. 3.00
A. Meiliūnienė,
Australija 15.00
A. Hahn, Philadelphia .. 3.00
L. Norvaišas, Feasterville 3.00
V. Miškinis, Cleveland .. 3.00
R. R. Kronas, Westmont 3.00
S. Radzevičiūtė, Euclid .. 3.00
Dr. R. Sidrys, Streator .. 8.00
J. Shelton, Titusville 3.00
V. Brizgys, Chesterland .. 3.00
V. Čekanauskas,
Westlake Village 3.00
K. Žilėnas, Cicero 3.00
V. Vilkutaitis, Vokietija 43.00
V. Gruodis, Westmount .. 8.00
P. Bukšnīs, Dearborn .. 3.00
St. Lukoševičius, Cleve. 3.00
Dr. E. Keršulienė, El Paso 5.00
J. J. Kuncaičiai, Novelty 5.00
J. Savickas, Chicago 8.00
B. Gražulis, Flint 3.00
X. Y., Miami Beach 3.00
V. Šiurkienė ir R. Macionis,
Detroit 5.00
M. Gureckas, Waterbury 20.00
V. Šniolis, Seminole 11.00
M. Macevičius, Chicago 3.00
I. Vaitkus, Chicago 3.00
G. Bučmys, Cleveland .. 3.00
P. Girnys, Anglija 33.00
M. Peckuvienė, Chicago 8.00
I. Banienė,
Bloomfield Hills 10.00
E. Kilikevičienė, Detroit 5.00
V. Vileišienė, Eagle Point 3.00
Br. Krištopaitis, Chicago 3.00
S. Dagys, Chicago 10.00
G. Stančius, Mount Vernon 8.00
O. Biežienė, Long Valley 13.00
V. Benokraitis, Cleveland 3.00
R. Jurkūnienė, Lomita .. 5.00
F. Šeštokas, St. Petersburg 3.00
E. Elbe, Great Neck 8.00
Dr. N. Noges, Armdale .. 2.94
A. Janušonis, Woodhaven 3.00
G. Taoras, Cleveland 8.00
J. Misevičius, Baltimore 3.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• RUGSĖJO 4 D., sekmdienį, lietuvių golfo turnyro balius Quail Hollow Golfo Klube, Painsville, Ohio, 6 v. v. kokteiliai, 7 v. v. vakarienė.

• RUGSĖJO 4 D. gegužinė prie ežero. Rengia L. K. V. S. Ramovė Clevelando skyrius.

• RUGSĖJO 11 D. 4 v. p. p. Lietuvių Namų salėje įvyks Bronio Railos naujosios knygos — šimtas prakalbų į Lietuvą "Kitokios Lietuvos ilgesys" sutiktuvės, dalyvaujant autoriui.

• RUGSĖJO 11 D., Šilinės šventė, šv. Jurgio bažnyčioje iškilmingos šv. mišios, proce-

Clevelande įvykusiame Senojo pasaulio festivalyje (VIII. 3 — VIII 7 d.) lietuviai gražiai pasirodė su dekoratyviu vežimu, kuriame buvo pavaizduota senoji Lietuva. Nuotraukoje Lietuvos namų direktoriai P. Šukis ir R. Kudukis prie vežimo, kuriame stovi vaidilutėmis apsirengusios Blynaitė, Žiedonytė, Bublūtė ir Motiejūnaitė. A. Rukšėno nuotr.

sija į Marijos grota ir Tautos šventės paminėjimas.

• RUGSĖJO 17 D., 6:30 val. vak. Šv. Jurgio parapijos metinis balius-koncertas parapijos salėje.

• RUGSĖJO 18 D. Video filmų festivalis. Filmuotojas: Vladas Dautas. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• RUGSĖJO 18 D. Žalgirio šaulių kuopos rudens balius.

• RUGSĖJO 24 D. "Vasarą palydint" Neringos tunto balius.

• RUGSĖJO 24 D. Ateitinių gegužinė.

• RUGSĖJO 25 D., 4 val. — Vacio Kavaliūno knygos "Dalia" pristatymas Dievo Motinos parapijos salėje.

• SPALIO 1 D. Pabaltiečių draugiškumo vakaras. Rengia Clevelando ALTos skyrius drauge su latviais ir estais.

• SPALIO 8-9 D., šv. Jurgio parapijos Eucharistinės pamaldos (40 val. atšaidai).

• SPALIO 8 D. Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos sporto užbaigtuvės.

• SPALIO 8 D. Vienos dienos rekolekcijos Jėzuitų rekolekcijų namuose.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI. Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

NAMŲ REMONTAVIMO AR DEKORAVIMO REIKALAIS GERĄ IR SAŽININGĄ PATARNAVIMĄ GAUSITE KREIPDAMIESI Į

ANICETĄ STRIMAITĮ

DAŽAU NAMUS, LIPINU POPIERIUS. ATLIEKU STALIAUS DARBUS. SUVEDU VANDENS VAMZDŽIUS. ĮDEDU ĮVAIRIAS PLYTELES IR ATLIEKU EILĘ KITŲ DARBŲ.

Prašome skambinti telef.: 442-2487

WITH 5 NON-WINNING TIC-TAC-TOE TICKETS, YOU CAN

WIN CASH FOR A NEW CAR

Your non-winning TIC TAC TOE Instant Lottery tickets could make you a winner! In the Second Chance Drawings you can win cash for a new car by sending 5 non-winning TIC TAC TOE tickets with your name and address on the backs, to:
TIC TAC TOE SECOND CHANCE
P.O. Box 94535
Cleveland, OH 44101

Two drawings will be held each month in August, September and October. You may enter as many drawings as you like and as often as you like. Lottery Sales Agents have entry envelopes. Winners will be notified by mail.

Each award to be \$10,000, less applicable Federal Withholding Tax. Lucky winners may use the net proceeds for the purchase of a car.

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

• **Dr. Justinas Kuncaitis**, 73 m. amžiaus, gyvenęs Novelty, Oh., staiga mirė rugpiūčio 20 d. Atsisveikinimas įvyko Jokubauskų laidotuvių namuose, rugp. 23 d. ir palaidotas rugpiūčio 24 d.

Dirva reiškia užuojautą velionies žmonai ir šeimai.

• **A. A. Stasys Slabokas**, buvęs clevelandietis, paskutiniaisiais metais gyvenęs Juno Beach, Fla., mirė rugpiūčio 20 d. Našlei Michalinai Slabokienei ir artimiesiems Dirva reiškia užuojautą.

ISTEIGTA TAURĖ Š. A. LIETUVIŲ GOLFO VARŽYBOMS

Golfininko Edmundo Valdukaičio atminimui, jo artimieji įsteigė Pereinamąją Taurę skirtą metinių Š. A. Lietuvių golfo pirmenybių laimėtojui. Pirmą kartą ši taurė bus įteikta 1983 m. pirmenybių laimėtojui. Varbos įvyks rugsėjo 3-4 d. d., Quail Hollow Golfo Klube, Painesville, Ohio.

RAMOVENŲ GEGUŽINĖ

Sekmadienį, rugsėjo mėn. 4 d., 1 val. p. p. Erie ežero pakrantėje, tarp Landseer ir Canterbury gatvių, LK VS Ramovė Clevelando skyriaus valdyba, žurnalui Karys paremti rengia gegužinę. Bus skanus maistas, baras, loterija.

Skyriaus valdyba visus maloniai kviečia atsilankyti.

• **PERKANT IR PARODUODANT NAMUS** prašome kreiptis į **ČIPKUS REALTY**, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

LIETUVIŲ GOLFO TURNYRO UŽBAIGIMO BALIUS

IVYKS Š. M. RUGSĖJO 4 D.,
SEKMADIENĮ,
QUAIL HOLLOW GOLFO KLUBE,
PAINESVILLE, OHIO.

Kokteiliai 6 val. Vakarienė 7 val. Po vakarienės šokiai. Gros orkestras. Visi lietuviai ir jų draugai maloniai kviečiami atsilankyti.

Bilietai turi būti įsigyti iki rugsėjo 2 d. Prie įėjimo nebus parduodami. Dėl bilietų kreiptis pas A. Nagevičių — telef. (216) 845-4954 ar pas E. Bliumentalį — tel. (216) 943-4375.

**CLEVELANDO LIETAUVIŲ GOLFO
KLUBAS**

Naujausios BRONIO RAILOS knygos

— ŠIMTAS PRAKALBŲ Į LIETUVĄ —

KITOKIOS LIETUVOS ILGESYS

SUTIKTUVĖS ĮVYKS

š. m. rugsėjo 11 d., sekmadienį, 4 val. p. p.

CLEVELANDO LIETUVIŲ NAMUOSE,
VIRŠUTINĖJE SALĖJE.

Pagrindiniai kalbėtojai bus **JUOZAS STEMPUŽIS** ir rašytojas **VACYS KAVALIŪNAS**.

Į sutiktuves iš Los Angeles atvyksta ir pats autorius **BRONYS RAILA**, kuris irgi tars žodį.

Po trumpų kalbų bus galima pasivaišinti.

Visi lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti į sutiktuves.

Tėvynės Žiburėlių darželis Clevelande 1982-83 mokslo metais. Antroje eilėje: Rimas Švarcas, Aukšė Grigaliūnaitė, Audra Degėsytė, Gaja Bublytė. Pirmoje eilėje: Stefa Freudenberger, Matas Tamošiūnas, Rūta Švarcaitė, Linas Alšėnas, Tomas Sirgėdas. Nuotraukoje trūksta: Edmundo ir Viktorės Laparskių. L. Tamašiūnienės nuotr.

ŽAIBO LENGVATLEČIAI RUOŠIASI

Clevelando žaibo lengvatlečiai ruošiasi dalyvauti 1983 m. Š. Amerikos Pabaltiečių lengvosios atletikos pirmenybėse, kurios įvyks rugsėjo 10-11 d. d., Kanados Estų Stadione, Udora, Ont.

Treniruotės vyksta ant radieniais ir ketvirtadieniais nuo 6:30 val. vakaro St. Joseph High School stadione. Varžybos vyks viso-

se amžiaus klasėse, nuo mažiausių iki didžiausių.

ŽALGIRIEČIŲ ŠAUNI VEIKLA

Rugpiūčio 14 d. į žalgirio šaulių kuopos šaudyklą susirinko gražus būrys senimo ir jaunimo. Šaulė šarkauskienė skaniais užkandžiais vaišino, o su baro gėrybėmis neatsiliko šaulys J. Mekeša.

Lėkščių šaudyme pasižymėjo Žiedonis ir jaunieji šauliai: Saulis Banionis 16 m. ir M. Kempė 17 m. Se-

nimas irgi nenorėjo apsilėisti, tik gaila, šaudymo vadovas šaulys A. Glodenis nebeturėjo šovinių. Pradėjus dienai eiti vakarop, puikioje nuotaikoje skirstėmės į namus. Visi buvo sužavėti šaulišku ir malonių svetingumu.

Žalgiriečiai-tės dirba entuziastiškai ir vieningai. Praėjusi gegužinė davė gražaus pelno (apie \$400). Tai vis nuopelnas šaulių moterų kaip: Šarkauskienės, Tijūnelienės ir kitų moterų, aukojusių loterijai ir ją pravedusių. Visas jas išvardinti būtų perilgas sąrašas. Pelnas paskirtas spaudai paremti.

Clevelando šaulių "žalgirio" kuopa per savo gyvavimo laikotarpį, išleido spaudai ir kitiems tikslam virš keturių tūkstančių dolerių. Už ką žalgiriečiai-tės verti tris kartus valio.

(pb)

• **S. Remigijus Belzinskas**, Pilėnų skautų tunto tuntininkas, atsiuntęs sveikinimą iš jubiliejinės stovyklos "Aušra", dėkoja Dirvai už dovaną skautaviui — lietuviškas knygas, kurios buvo stovykloje paskirstytos varžybas laimėjusiems skautams.

• **Superior Savings Assn.** praneša, kad banko skyrius veikia 13515 Euclid Ave nuo š. m. spalio 15 d. bus

SLA 14 kuopos gegužinė, įvykusi Onos ir Vytauto Jokūbaičių sodyboje rugpiūčio 14 d. laikoma pasisekusi — buvo daug žmonių ir praėjo gražioje nuotaikoje. Clevelandietis Benediktas Derus papasakojo, kaip jam teko Clevelande skristi su Dariaus ir Girėno lėktuvu. Nuotraukoje rengėjai su Derus. Iš kairės Jokūbaitis, Stempužis, Derus su žmona, Jokūbaitienė, Šukis ir Dučmanas. J. Garlos nuotr.

uždarytas ir visos sąskaitos bus perkeltos į centrinį skyrių 798 E. 185 St.

Šis nutarimas padarytas dėl ekonominių sąlygų ir toj vietoj planuojant įrengti Superior Square Mall.

HOUSE FOR SALE

Near Our Lady, off East 185 St. Bungalow, 3 bedrooms, 2 baths, 2 val garage, sun porch. Aluminum sided. Call: 431-9300.

George Knaus Realtor

(33-35)

HELP WANTED

Housekeeper, 5 afternoons, Cleveland Hts.; own transportation, references.

Call: 321-4849 after 5:30 p. m. (32-33)

• **PATRIA** prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

• **OHIO AUTO BODY**, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepti į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel: (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIS** apdraudos įstaigą. Skambinti **ZENONI** (216) 531-2211 arba **SAULIUI** (216) 161-3500.

PRINTING/LITHO EMPLOYEES

To \$50,000+

Leading 35 year-old Minnesota printing company experiencing work stoppage due to labor dispute, needs skilled 1st and 2nd press operators for 2 and 4 color Heidelberg, 2-color Harris, Kluge and 15 inch Chief Letterpress, or equivalent, feeders, helpers, strippers, plate makers, and camera operators. Experienced Supervisors in all areas and Plant Superintendent. Qualified Persons have opportunity for permanent full time positions. CALL TOLL FREE:

MEYERS PRINTING CO.
Minneapolis, MN.

1-800-328-4027

OR

(612) 333-8240

Equal Opportunity Employer

MACHINIST

TO WORK IN SUNNY FLORIDA.

Acme multi-spindle set-up, 10 years experience. Need NOW!

ST. PETERSBURG, FLA.

813-526-9165

(31-37)

DIRVA

MIRĖ STEPAS GARBAČIAUSKAS

Š. m. rugpiūčio 2 d. Zueriche mirė Stepas Garbačiauskas. Velionis gimė 1900 m. balandžio 17 d., palaidotas rugpiūčio 9 d. Enzenbuehr kapinėse Rehale.

Lietuvos nepriklausomybės pirmaisiais metais S. Garbačiauskas reiškėsi Kaune kaip sportininkas ir sporto veikėjas. 1930 m. pabaigoje paskirtas garbės generalinio konsulato Šveicarijoje sekretorium, 1936 m. pakeltas vicekonsulu, velionis tose pareigose išbuvo iki 1946 m., kai konsulatas turėjo savo veiklą sustabdyti. Po karo jis kurį laiką ėjo BALFO atstovo pareigas Šveicarijoje. Balfui sustabdžius veiklą Šveicarijoje, S. Garbačiauskas visą laiką gyveno Zueriche, bet lietuvių visuomeniniame gyvenime nedalyvavo. Jis buvo ilgiausią laiką — daugiau kaip 50 metų — Šveicarijoje išgyvenęs lietuvis.

JAUNŲJŲ LIETUVIŲ RASYTOJŲ NOVELĖS IR EILĖRAŠČIO KONKURSAS

Novelės premijos 600 dol. ir 400 dol. eilėraščio — 500 dol. konkursą seklbia JAV

LB Kultūros taryba. Premijų mecenatas — Lietuvių Fondas.

1. Konkurso dalyvių amžius: nuo 18 iki 35 metų.

2. Konkursiniai kūriniai atsiunčiami iki 1983 m. gruodžio 31 dienos šiuo adresu: Jaunųjų Rašytojų Konkursas, 4249 Lambert Rd., So. Euclid, Ohio 44121.

3. Konkursiniai kūriniai rašomi lietuvių kalba mašinėle arba gerai įskaitomu rankraščiu. Eilėraščių reikia atsiųsti po penkis.

4. Kūriniai pasirašomi slapyvardžiu, pažymint amžių, pav., LIEPA, 32. Slapyvardis su adresu užrašomas ant užlipinto voko, kuriame įdėta tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris.

5. Vertinimo komisija sudaryta Clevelande: Juozas Stempužis (tel.: 1-216-382-9268), Dalia Staniškienė ir Vacys Kavaliūnas.

6. Konkursiniai rankraščiai nebus grąžinami. Autoriai pasilieka nuorašus.

7. Novelės temą laisvai pasirenka pats autorius. Jos ilgis — iki 20 puslapių.

8. Premijuotieji kūriniai tampa JAV LB Kultūros Tarybos nuosavybe.

JAV LB Kultūros Taryba

• P. Girnis, gyv. Anglijoje, atnaujindamas Dirvos

prenumeratą, pridėjo auką laikraščiu paremti 33 dol. Ačiū.

• Ona Biežienė, gyv. Long Valley, N. J., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 13 dol. Ačiū.

• Sutinkantieji perleisti J. Gliados romaną "Agnija", prašomi rašyti Dirvai.

LIETUVIŲ GOLFO KLUBAS KALIFORNIJOJE

Los Angeles mieste susiorganizavęs Kalifornijos Lietuvių Golfo Klubas išsirinko valdybą 1983-iesiems metams, kurią sudaro Jurgis Petkus — pirmininkas, Vyt. Plukas — sekretorius ir Paulius Aras — išdinininkas.

I revizijos komisiją išrinkti Rūta Ariene ir Albinas Markevičius. Vincas Bernota — turnyrų vadovas.

Klubo valdyba kviečia vyrus ir moteris golfo mėgėjus, gyvenančius ir kitose Kalifornijos vietovėse, įstoti į klubą nariais. Tokiu būdu bus galima sudaryti žaidėjų tinklą tarpusavio žaidynėms arba svečiams — golfininkams priimti norintiems su mūsų klubo nariais parungtyniauti.

Dėl informacijos prašome skambinti klubo nariams: Pauliui Arui (213) 393-5561, Albinui Markevičiui (213) 829-4757 arba Vyt. Plukui (213) 453-1504.

Dėl įstojimo į klubą prašome rašyti ar skambinti sekretoriui Vyt. Plukui, P. O. Box 648, Santa Monica, Calif. 90406.

PABALTIEČIŲ IR LIETUVIŲ ŠAUDYMO PIRMENYBES

Š. A. Pabaltiečių šaudymo pirmenybes vykdo Kanados Latvių Sporto Sąjunga, š. m. rugsėjo 10 ir 17 d.d., Kanados latvių šaudykloje "Borzaine", apie 40 mylių į šiaurę nuo Toronto, Ont.

Rugsėjo 10 d. bus vykdomos pistoletų varžybos. Rugsėjo 17 d. — smulkaus kalibro ir medžioklinių šautuvų varžybos.

Dalyvių registracija atliekama varžybų dieną, vietoje. Smulkios informacijos pranešta sporto klubams, šaulių bei ramovėnų vienetams ir kai kuriems pavieniems šaudytojams. Dėl informacijų galima kreiptis į ŠALFAS S-gos šaudymo vadovą, šiuo adresu: Mr. Balys Savickas, 340 Dixon Rd., #2004, Weston, Ont. M9R 1T1. Tel. (416) 244-2267.

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių šaudytojams.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

DR. JUSTINUI KUNCAIČIUI

staiga mirus, jo žmonai JADVYGAI, dukte-

rims ir jų šeimoms gilią užuojautą reiškiu

ir kartu liūdžiu

Aurelija Balašaitienė

A. A.

STASIUI SLABOKUI

mirus Floridoje, jo žmoną LINĄ ir artimuosius gilaus liūdesio valandose nuoširdžiai užjaučiame

Vytautas, Monika ir Loreta
Gincai

Taip staiga netekus mylimo gyvenimo draugo

A. A.

STASIO SLABOKO,

mielai LINUTEI SLABOKIENEI reiškiamo giliausią užuojautą jos didžio skausmo valandoje. Nuoširdžiai užjaučiame LINUTĖS brolių JONĄ DUNDURĄ su šeima

Mega Barniškaitė
Izabelė Jonaitienė

A. A.

STASIUI PAŽERAI

mirus, jo mylimai žmonai APOLONIJAI PAŽERIENEI, sūnui VIDMANTUI, giminėms ir draugams reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Dainius ir Roma
Degėšiai
Augustinas ir Aldona
Stungiai
Juozas ir Felicija
Jasinevičiai

A. A.

KAZIMIERUI RAČKAUSKUI

mirus, jo sūnų šaulį VYTAUTĄ RAČKAUS-

KĄ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Žalgirio šauliai

Reiškiu gilią padėką visiems užjautusiems mūsų liūdesio valandoje netekus vyro ir tėvo:

DR. KAZIO VILEIŠIO.

Nuliūdusi

žmona Veronika,
duktė Danga
ir sūnus Jonas
Vileišiai

KAZIMIERUI RAČKAUSKUI

mirus, jo sūnui VYTAUTUI RAČKAUSKUI

ir žmonai ELZAI reiškiamo nuoširdžią užuo-

jautą

Irena ir Edis Rydeliai
Stefa Rydelienė